

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-izdajniško podjetje SZDL "Nas tisk" Direktor: Rudi Janžaba / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 3, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5/II., telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-595, za ljubljanske naročnike 28-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevallec

Končana je skupščina stalne konference mest

Prihodnja skupščina v Skoplju bo obravnavala odnose komun in podjetij — Večeslav Holjevac novi predsednik stalne konference mest

(Od našega posebnega dopisnika)

Split, 8. maja. Četrtega dne zasedanja skupščine stalne konference mest in mestnih občin je bilo na dnevnem redu poročilo predsedstva o dosedanem delu, nadalje poročila komisij o socialni zaščiti in organizaciji zdravstvene službe ter volitve novih organov konference. Na koncu je skupščina sklenila, da bo prihodnje zasedanje ježeni v Skoplju. Na dnevnem redu bodo bržkone vprašanja odnosov komun in podjetij.

V poročilu o dosedanem delu je predsednik Djurica Jokić navedel, da je v konferenci včlanjenih 172 mest in mestnih občin, vseh mest pa, ki imajo po statutu pravico biti člani, je v državi 265. Po posameznih republikah je včlanjen naslednji odstotek mest in mestnih občin: v Hrvaški 100%, v Srbiji 85%, v Hrvatski 68%, Bosni in Hercegovini 59%, v Makedoniji 43%, Sloveniji pa le 23% ali 13 mest in mestnih občin, medtem ko je nevlanjenih še 36 mest in mestnih občin. Jokić je tudi poročal o uspehih dosedanjih skupščin v Mariboru in Sarajevu, o mednarodnih zvezah stalne konference in v imenu dosedanjega predsedstva predlagal ustanovitev posebnega mesečnega lista, ki bi obravnaval predvsem vprašanja notranjih odnosov in splošna vprašanja mestnih skupnosti. Enako je predlagal, naj bi se dosedanje število članov predsedstva povečalo od 3 na 7, tako da bi bili člani predsedstva tudi manjša mesta.

V razpravi so vsi govorniki podprli predlog za ustanovitev lista. Glede števila članov predsedstva je bilo več različnih predlogov. Delegat Nikolić iz Pirota je tudi predlagal, naj bi razen plenarnih skupščin sklicevala konference tudi posvetovanja za posamezna teritorialna področja, nadalje posvetovanja manjših mest o istih vprašanjih in podobno. Na koncu je skupščina sklenila ustanoviti svoj lastni časopis in izvoliti sedemčlansko predsedstvo.

POROČILA KOMISIJI

Kakor smo poročali, so po načelni razpravi na plenumu o socialni zaščiti in organizaciji zdravstvene službe v mestih in mestnih občinah nadaljevali delegati to razpravo v šestih komisijah, ki so danes poročale o mnenjih, do katerih so komisije v posameznih vprašanjih prišle.

Komisija za zdravstveno in socialno zaščito otrok je v svojem poročilu navedla mnenja, naj bi imeli domovi za dojenčke, za socialno ogroženo ter defektno mladino čim manjšo zmogljivost, zato pa naj bi jih bilo toliko več. Nadalje, da bi se sodišča pri sodnih razpravah o ločitvah zakonov morala brezpogojno posvetovati z organi socialnega skrbstva. Kot osnovno slabost v zdravstveni službi smatra komisija pomanjkanja dispanzerjev za žene in otroke v

starosti do 6 let, zaradi česar je tudi obolelost in umrljivost otrok v tej dobi tako velika. Komisija je prav tako predlagala, naj bi komune in mesta posvetile posebno pozornost strokovnemu usposabljanju pediatrih in medicinskih sester ter s sistemom štipendij zagotovile zadostno število zdravstvenega kadra prav za te potrebe. Komune in zavodi za socialno zavarovanje pa naj bi dajali tudi večja sredstva za zdravstveno zaščito mater, otrok in mladine.

V poročilu komisije za organizacijo zdravstvene službe v večjih mestih je izraženo mnenje, naj bi večja mesta imela posebne strokovne ustanove centralnega značaja, ki bi vodile celotno strokovno nadzorstvo nad delom ostalih zdravstvenih ustanov. O tem stališču je v razpravi dr. Leon Gerškovič izjavil, da se ne strinja, da bi ena zdravstvena ustanova, hierarhično podrejela dejavnost vseh drugih ustanov, ker bi bila s tem omejevana samovoljnost ostalih zdravstvenih ustanov. Da je tako stališče, kakor ga je komisija navedla, v komisiji prevladovalo, je bil vzrok predvsem v tem, ker so v tej komisiji v večini prevladovali strokovnjaki. Če bi se namreč ta sistem v celoti izvajal, potem bi bile osnovne zdravstvene ustanove podrejene neki centralni zdravstveni ustanovi v mestu in bi se zlasti družbeno upravljanje v teh podrejenih ustanovah ne moglo razviti. Glede privatne prakse je v komisiji prevladovalo mnenje, da ni v skladu z našo ureditvijo in naj bi zdravnike s privatno prakso vključili postopno v delo v javnih zdravstvenih ustanovah. Člani komisije so se tudi strinjali s svobodno izbiro zdravnikov, smatrajo pa, da bi bilo treba to uvajati postopno v posameznih zdravstvenih ustanovah. Komisija je prav tako poudarila vlogo zdravnikov splošne prakse in je bila mnenja, naj jih plačni sistem izenači s specialisti.

Komisija za socialno zaščito odraslih in defektnih je poudarila v svojem poročilu predvsem politiko pravilne zaopitve, ker rujuje urejenost ekonomskih pogojev tudi mnogga druga vprašanja. Zlasti je na važno pri zaposlovanju žena, ki predstavljajo po dosedanjem evidenci do 95 odstotkov začasno nezaposlenih ljudi. Zato je komisija predlagala, naj bi se dosedanji organi službe za posredovanje dela preusmerili v ustanove za zaposlovanje, prekvalifikacijo in pravil-

no usmerjanje v poklice. Prav tako naj bi ljudski odbori razmislili o ustanavljanju gospodarskih organizacij, kjer bi lahko zaposlili zlasti žene.

Z razširjenjem družbenega upravljanja v socialnih ustanovah se je povečalo sodelovanje družbenih organizacij v socialni zaščiti, — je ugotovila komisija za socialno politiko in družbene organizacije, — vendar je treba odkloniti tendence, da je sodelovanje teh organizacij pot, po kateri bi prišle te ustanove do finančnih sredstev. Nasprotno, sodelovanje teh organizacij v družbenem upravljanju socialnih ustanov, predstavlja predvsem obliko široke družbene skrbi za delo ustanov socialne zaščite.

V poročilu komisije za družbeno upravljanje v socialnih in zdravstvenih ustanovah je naglašeno, naj imajo vse te ustanove upravne odbore neodvisno od tega, ali se financirajo same ali ne. Upravni odbor v teh ustanovah je kot kolektivni organ odgovoren ljudskemu odboru, ki ga je postavil, člani upravnega odbora pa so odgovorni organizacijam, ki so jih predlagale. Člani delovnih kolektivov posameznih ustanov niso člani upravnih odborov kot predstavniki svojega kolektiva, marveč kot državljani in javni delavci na tem področju. Da bi se družbeno upravljanje v zdravstvenih ustanovah dalje razvijalo, je treba uvesti dosledno v vseh samofinansiranih. Komisija je izpolnila zakonske predpise o samem financiranju in družbenem upravljanju socialnih in zdravstvenih ustanov.

Po sprejetih poročilih in kratki razpravi je predsednik Jokić poudaril, naj se smatrajo ta poročila kot mnenja, ki so jih dali delegati mest, ki so v komisijah sodelovali na osnovi svobodne diskusije. Zato se teh poročil ne more smatrati niti za priporočila ljudskim odborom.

Končno je skupščina sprejela predlog proračuna stalne konference mest. Dohodki znašajo 13.586.000 din, izdatki 10.773.000 din, rezervni sklad pa 6.392.000 dinarjev. V rezervni sklad se stekajo predvsem vpisnine in doslej nevplačane članarine. Pri tem je treba pripomniti, da večje število slovenskih mest, ki so člani stalne konference mest, svoje članarine za lansko leto še ni poravnalo.

Sledile so volitve. Bila je predložena ena sama lista in

Moša Pijade sprejel finske novinarje

Beograd, 8. maja. (Tanjug) Predsednik zvezne Ljudske skupščine Moša Pijade je sprejel danes dopolne skupno finskih novinarjev, ki se muče v naši državi kot gosti Zveze novinarjev Jugoslavije. Goste je sprejel tudi predsednik odbora za zunanje zadeve zveznega izvršnega sveta Vladimir Popović.

Zveza novinarjev Jugoslavije je priredila danes kosilo na Avali na čast finskim novinarjem.

so bili izvoljeni v novo predsedstvo: Večeslav Holjevac (Zagreb) za predsednika, za podpredsednika pa Dale Obina (Sarajevo) in Vinko Hafner (Kranj), za člane: Momčilo Milanović (Niš), Miško Božinovski (Bitolj), Ika Mirković (Titograd) in Josip Trebar (Virovitica).

Delo skupščine je zaključil novo izvoljeni predsednik Večeslav Holjevac, ki se je zahvalil predvsem ljudskemu odboru Splita za dobro organizacijo skupščine in gostoljubje, ki ga je mesto Split izkazalo 400 delegatom.

Popoldne so delegati skupščine stalne konference mest prisostovali otvoritvi druge jadranske razstave vin, ki je po 25 letih prva razstava celotne vinske proizvodnje Slovenskega Primorja, Istre, severne, srednje in južne Dalmacije. Na razstavi je razstavljenih več kot 200 vrst vin.

ZAČELA SE JE RAZPRAVA O INDOKINI

Francoski pogoji za ustavitev sovražnosti

Na prvi seji azijske konference o indokitajskem vprašanju, je francoski zunanji minister Bidault obrazložil francoski načrt za ustavitev sovražnosti v Indokini

Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Točno ob 16.30 po krajevnem času se je začela v Palači narodov prva seja azijske konference o indokitajskem vprašanju. Seji predseduje britanski zastopnik Eden, ki je prisel pred Palačo narodov 15 minut pred začetkom seje. Takoj za njim so prisneli tudi ostali udeleženci.

Francoski minister za zunanje zadeve je kot prvi govornik predlagal ustavitev sovražnosti v Indokini ob naslednjih pogojih:

1. Umik vseh rednih čet v Vietnam — francoskih, Bao Dajevih in Ho Si Minhovih v dva ločena pasova, ki ju bodo določili sporazumno vrhovni poveljniki; 2. razorožitev vseh nelegalnih čet; 3. izpustitev vseh ujetnikov in internirancev; 4. nadzorstvo nad umikom in razorožitvijo, ki bi ga zaupali mednarodni komisiji; 5. podpis sporazuma o ustavitvi ognja s tem, da bi se morale redne čete umakniti, neradne pa razorožiti v 10 dneh po podpisu sporazuma.

Glede Laosa in Kambodže določa predlog francoskega predstavnika popoln umik neregularnih čet Ho Si Minhovih sil iz te države francoske Indokine, popolno razorožitev neregularnih čet ter izpustitev ujetih in interniranih oseb. Nadzorstvo nad izpolnitvijo teh pogojev bi imela tudi v teh državah posebna mednarodna komisija.

Bidault je hkrati predlagal, da bi za primer kršitve pogodbe o ustavitvi sovražnosti in premirju, ki naj bi jo sklenili na podlagi francoskih predlogov, bila edino pristojna konference zastopnikov, sestavljena enako kot ta, ki sedaj razpravlja o teh vprašanjih v Zenevi. Za konferenčno mizo sede namreč delegati devet držav: ZDA, Velike Britanije, Francije, Sovjetske zveze, Kitajske, treh držav francoske Indokine in Ho Si Minhovega Vietnama.

Na začetku govora je Bidault dejal, da že samo dejstvo, da je konference ob navzočnosti vseh velesil in vojskovalnih se strank, dokazuje, da mora biti njena naloga sklenitev miru v Indokini. Za ustavitev ognja in sklenitev premirja je treba zagotoviti najnujnejše pogoje in zato daje ta predlog, za katerega me-

Delegacija nemških komunalnih uslužbencev v Opatiji

Reka, 8. maja. Dopoldne je prispela na Reko iz Zagreba sindikalna delegacija komunalnih uslužbencev Zahodne Nemčije. S tem je vrnjen obisk jugoslovanski sindikalni delegaciji, ki je na povabilo nemške sindikalne lista lani na obisku v Zahodni Nemčiji. Sindikalni delegaciji je bil prirejen svečan sprejem na mestnem sindikalnem svetu. Delegacija je obiskala nekatera komunalna podjetja in bo nočjo odpotovala v Postojno in dalje v Ljubljano.

Odbor za prosveto zveznega zbora se bo sestel 14. maja

Beograd, 8. maja. Odbor za prosveto zveznega zbora se bo sestel 14. maja ob 10 dopoldne, ko bo začel razpravljati o predlogu splošnega zakona o univerzah.

Edvard Kardelj v razgovoru z zastopniki mest v Splitu

tajske debate odpevdana in bo v ponedeljek.

Uradni kitajski zastopnik je izjavil sinoči, da so zastopniki vlad gibanja odpora Laosa in Kambodže tudi zahtevali udeležbo v tej debati. Kitajski zastopnik je pripomnil, da bo njegova delegacija — sodično — podprla to zahtevo. Po sporazumu o sklicanju indokitajškega dela azijske konference je mogoče šteto udeležencev v indokitajski debati razširiti samo po soglasnem sklepu udeležencev. Francoski zastopnik pa je že

včeraj napovedal, da se bo njegova delegacija uprla sprejemu zastopnikov gibanja odpora iz Laosa in Kambodže na to konferenco. Tudi okrog tega vprašanja se utegne torej razviti dolga razprava še preden bodo začeli z dnevnim redom.

Danes dopoldne so se zbrali tudi zastopniki štirih držav britanske skupnosti narodov, ki so navzoči v Zenevi — Velike Britanije, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije. Sporazumeli so se, da bo britanska delegacija, ker bo samo le-ta sodelovala na razgovorih o Indokini, vsak dan obveščala ostale tri delegacije o poteku razgovorov. Zastopniki Avstralije in Nove Zelandije so zahtevali od Velike Britanije, da upošteva tudi njihove predloge.

„Taki taktiki se mora Italija vsekakor odpevdati“

Glasilo turške republikanske stranke o italijanski politiki glede Trsta

Ankara, 8. maja. (Tanjug). Glasilo turške republikanske stranke »Jeni Ulus« preudarja o tržaškem vprašanju in pravi: »Da je ostalo nerešeno zaradi nerazumevanja Italije. Če bi Italija pokazala toliko želje po sporazumu kot jo kaže Jugoslavija, bi bilo tržaško vprašanje že zdavnaj rešeno.« ugotavlja časopis.

Jugoslavija ne namerava pustiti tržaško vprašanje nerešeno, nadaljuje časopis. »Maršal Tito je dal vrsto predlogov za rešitev tega problema. Italija pa si prizadeva, da bi dobila cono A, ni pa se odrekla niti svojim zahtevam po cono B. Po cono A bi Italija vsekakor zahtevala tudi cono B.«

Jeni Ulus piše dalje, da pozevuje Italija rešitev tržaškega vprašanja z nekaterimi stvarmi, »ki nimajo nobene zveze s trža-

skim vprašanjem«. Glede tega zlasti poudarja, da daje Italija »veto« na spreminitev ankarškega sporazuma v trojno obrambo zvezo med Jugoslavijo, Turčijo in Grčijo, dokler ne bo sklenjen sporazum o tržaškem vprašanju. »Italiji bo utrditev miru na Balkanu in v Evropi prav tako koristila,« zaključuje časopis. »Italijanski državniiki vedo bolje kot kdorkoli, da na maršala Tita ni mogoče učinkovito pritiskati tako kot bi oni hoteli. Taki taktiki se mora Italija vsekakor odpevdati.«

Prvi obisk velja Santinu

Trst, 8. maja. (Tanjug). Podtajnik rimske vlade Oscar Scalfaro je prispel danes v Trst in kot prvega obiskal znanega sovražnika Slovencev in Jugoslavije škofa Santina. Scalfaro je prišel skupaj s Fracassijem, novim političnim svetovalcem rimske vlade pri generalu Winteronu. Krajnje irendentistični časopisi pripisujejo velik pomen prihodu Scalfara, češ da prihaja kot gost krščansko demokratske organizacije, pa tudi kot osebni odposlanec predsednika italijanske vlade Scelbe, da bi se osebno seznanil s tistim, kar zanima Rim.

Novi italijanski funkcionarji za Trst?

Trst, 8. maja. (Tanjug). Današnji »Messaggero Veneto« piše o možnosti, da bi utegnili prevzeti mesto šefa štaba poveljnika cone A STO in visokega revizorja angloameriške vojske uprave italijanske funkcionarja. Dosedaj je bil šef štaba generala Wintertona britanski polkovnik Emery, visoki revizor pa je bil ameriški polkovnik Madigan. Za oba so uradno sporočili, da zapuščata svoji mesti, niso pa, kot ponavadi, povedali imen njihovih namestnikov.

Ljubljana, 8. maja. (Tanjug). V Slovenijo so prispeli prve letošnje skupine naših izseljencev, ki živijo v evropskih državah. Nekaj jih je prišlo tudi iz Argentine. Največ izseljencev, t. j. okrog 400 pričakujejo iz Francije, predvsem iz Moselle.

Bonnska vlada obžaluje

Uradno stališče bonnske vlade ob münchenskih dogodkih

Bonn, 8. maja. (Tanjug). Glede na sklep upravnega odbora bavarskega radia, ki je 21. aprila letos zadnji hip prepovedal oddajo predavanja predsednika zvezne Ljudske skupščine Moše Pijade v okviru oddaje »Politika iz prve roke«, je zahodnonemška vlada objavila sporočilo za časopise, v katerem pravi med drugim, da so ti dogodki, razen tega, da so bili izrečeni na Moše Pijada tudi osebni na-

padi, neugodno vplivali na dobre zveze med Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo. »Zahodnonemška vlada čuti potrebo, je rečeno dalje v sporočilu, da glede na te dogodke izrazi svoje obžalovanje jugoslovanski vladi. Ministrstvo za zunanje zadeve zvezne republike je seznanilo jugoslovanskega veleposlanika dr. Mladena Ivekovića z vsebino tega vladnega sporočila za tisko.

Ljubljana, 8. maja. (Tanjug) Delegacija burmanskih novinarjev, ki je na prijateljskem obisku v naši državi, je prispela sinoči v Ljubljano. Gosti so obiskali grobnico narodnih herojev, nato pa so si

ogledali Moderno galerijo in še nekatere kulturne ustanove ter tovarno »Litostroje«.

Vodja delegacije, član burmanskega parlamenta G. Theing Maung je izrazil mnenje, da bo ta obisk mnogo pri-

speval k že sedaj močnemu prijateljstvu med Jugoslavijo in Burmo. Burmansko ministrstvo za informacije je sklenilo novembra letos povabiti na obisk delegacijo novinarjev iz Jugoslavije.

OB ROBU DOGODKOV

PO ZAVZETJU DIEN BIEN FUJA

Vlada pretresa nastali položaj

Pogostejša telefonska posvetovanja med Parizom in Ženevo — Dnevno povelje generala Navarre — Ho Si Minhove sile zajele poveljnika trdnjave Dien Bien Fu

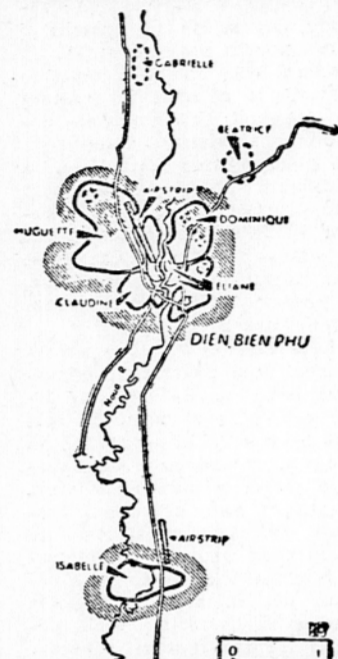
Pariz, 8. maja. (Tanjug.) Ožja francoska vlada je imela sinoči sejo, na kateri je pretresala položaj, nastal po zavzetju Dien Bien Fuja ter posledice, ki bi jih utegnili imeti padec te trdnjave na nadaljnji razvoj konference v Ženevi. Vlada je potrdila nalog, ki bo poslan francoski delegaciji v Ženevi. Sklenili so, da bodo imeli z ministrom za zunanje zadeve pogostejša telefonska posvetovanja. Predsednik vlade Laniel se je že med sejo telefonično razgovarjal z Bidaultom. Francoska vlada je tudi sklenila, da glede na padec Dien Bien Fuja nocoj odpade uradna prireditelj sovjetskega baleta in se odloži na prihodnje nedelje. Da bi preprečili morebitne izgrede, je vlada prepovedala zborovanje »Za ustavitve bojev v Indokini«, ki je bilo sklicano za nocoj in na katerem bi moralo govoriti več francoskih poslancev.

Sajgon, 8. maja. (AFP) Vrhovni poveljnik francoskih sil v Indokini general Henry Navarre omenja, da je v minulih petih mesecih 12 bataljonov vezalo in zadrževalo nad 30 Ho Si Minhovih bataljonov ter tako varovalo gornji Laos pred invazijo in zaščitilo tonkinško delto. Na koncu pravi, da je Dien Bien Fu padel za-

to, ker so dobile Ho Si Minhove enote pomoč iz Kitajske. Hengkong, 8. maja. (AP) Vietnamska radijska postaja v Indokini je sporočila sinoči, da so Ho Si Minhove sile pri osvajanju Dien Bien Fuja ujele poveljnika oblegane garnizije generala De Castriesa. Ujetih je bilo tudi okrog 18 čet francosko-Bao Dajevih čet, ki so branile to oporišče.

Sajgon, 8. maja. (AFP) Francosko poveljstvo v Indokini sporoča, da je pretregana sleherni zveza z branilci utrdbe »Izabela«, 4 km južno od Dien Bien Fuja. Nekaj ur po zavzetju Dien Bien Fuja so Ho Si Minhove sile izvedle množični napad na oporišče »Izabela«, zadnje med zunanjimi utrdbami Dien Bien Fuja.

Tokio, 8. maja. (AFP) Zastopnik glavnega štaba ameriških pomorskih sil na Tihem oceanu je zanikal danes poročila, ki so se pojavila v Tokiju, da so bile bajne enote ameriškega ladjevja poslane proti Indokini.

Položaj pred nekimi dnevi pri Dien Bien Fuju: črkatko zaznamovano ozemlje je bilo v posesti Ho Si Minhovih enot pred glavnim napadom na trdnjavo. Kot zadnje je padlo z ura po zasedbi glavne utrdbe tudi oporišče Isabelle, kjer je bilo 2000 mož francoske posadke. (1 milja je 1609 m).

varre je objavil dnevno povelje ob padcu oporišča Dien Bien Fu. Rekoč, da »žrtve ni-

MNENJE DRUGIH

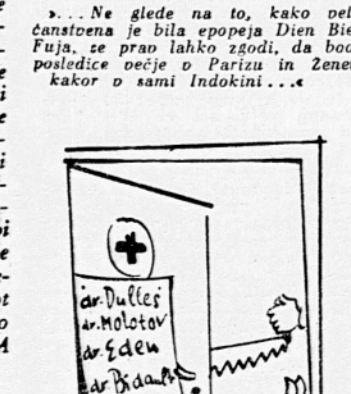
OB PADCU DIEN BIEN FUJA
COMBAT
...Dajanje priznanja heroizmu oficirjev in vojakov o Dien Bien Fuju se sliši zelo neugodno iz dobljenih virov, kar so vsi ti heroi sedaj ujetniki ali na morišču, katere so neposredni ministri poslali o nekoriščno smrti...

L'AUREORE
...Francoski zunanji minister Bidault bi moral končno že razumeti, da je treba končati z indokinijsko аванturno...

DAILY EXPRESS
...Obstaja nevarnost, da bi mogla Indokina izstopiti iz razcep med zahodnimi državami. Prvo lahko Britanija, ZDA in Francija prišlo do razlike mnenj o politiki na Daljnem vzhodu...

Franc-Tireur
...Padec Dien Bien Fuja je izvolil bolesto tišino, toda za mnoge brez domota tudi neugodno tišino. Danes ni niti enega članka, ki z ogroženjem ne bi mislil na številne zamujene priložnosti, ki bi v preteklih letih lahko pomagale, da bi se končala vojna še predno je prišlo do položaja, v katerem je danes Francija. Sedaj ni česa, da bi iskali križce za vojno v Indokini, bolj oziroma je potakati način, kako ustaviti krapavo vojno...

THE TIMES
...Ne glede na to, kako delično točna je bila epopeja Dien Bien Fuja, se pravo lahko zgodi, da bodo posledice oboje v Parizu in Ženevi kakor o sami Indokini...

Sing Man Ri želi novo orožje
SEUL, 8. maja. (Reuter). Predsednik Južne Koreje Sing Man Ri je zahteval danes od predsednika Eisenhowerja novo orožje. Na pregledu neke ameriške divizije, ki se bo ta mesec vrnila v ZDA, je Sing Man Ri dejal, da želi mir, toda šele potem, ko bo Koreja združena in bo sluzna sovravnika.

Poziv ob pravem času

Francosko združenje prijateljev Severne Afrike zahteva popolno revizijo francoske politike v Maroku

Pariz, 8. maja. (Tanjug.) Vodstvo francoskega združenja prijateljev Severne Afrike je objavilo resolucijo, v kateri se obrača na narodno skupščino z zahtevo po popolni reviziji francoske politike v Severni Afriki. »Pred tragičnim poslabšanjem položaja v Maroku, ki vodi v resnični razpad upravnega apar-

Dulton graja

London, 8. maja. (Tanjug.) Bivši minister v laburistični vladi Hugh Dulton je ostro grajal resolucijo laburistične parlamentarne skupine in izvršnega odbora laburistične stranke, ki priporoča oboževanje Zahodne Nemčije v okviru Evropske obrambne skupnosti. Govoreč v Shildonu, je Dulton dejal, da je večkrat opozoril laburistične pravke, da se bo tisti hip, ko bodo ustanovljene nemške oborožene sile, rodil nov eksplozivni element v srcu Evrope. Ne verjamem, da bo okvir EOS dovolj močan, da bi preprečil oživitve nemškega militarizma, je dejal Dulton. Vse nemške stranke, vstviši ministre v Adenauerjevi vladi, stalno ponavljajo zahtevo, da je treba sedanje nemške meje na Vzhodu razširiti. Ko se bo Nemčija čutila močnejšo, bodo take zahteve postale glasnejše in bolj napadalne, sodi Dulton.

„Svoboda je samo še zgodovina“

Avstrijski mladinci zahtevajo neodvisnost Avstrije

Dunaj, 8. maja. (Tanjug.) Zastopniki vseh avstrijskih mladinskih organizacij, razen kominformističnih, so poslali skupne seje poziv okupacijskim silam, naj čimprej sklenejo avstrijsko državno pogodbo in vrnejo Avstriji neodvisnost. V resoluciji pravijo, da je od zloma nacističnega režima minilo že devet let, da po osvoboditvi, ki so objavili Avstriji neodvisnost, niso držali besede. Mladina, ki Hitlerjevega režima ni sama doživela in pozna strahote nacional-socializma samo iz pripovedovanja, ima danes pred očmi edino dejstvo — okupacija Avstrije. Za to mladino, je rečeno v resoluciji, vse strahote preteklosti zbledijo sprito krivice, ki jo povzroča trajna sedba Avstrije. Pogledite to mladino, ki raste v zasedeni deželi, in za katero je svoboda amogodovina, zasedba pa sramota današnjega dne...

ZADNJI TELEGRAMI

WASHINGTON, 8. maja (r). Danes je bila pod predsedstvom Eisenhowerja izredna seja obrambnega sveta ZDA, ki so ji prisostvovali vsi obrambni ministri in sefi štabov. Poročajo, da so razpravljali o položaju v Indokini, zlasti o francoskih predlogih za premirje v Indokini, kakor tudi o možnosti sklenitve varnostnega pakta za južnovzhodno Azijo.

LONDON, 8. maja (r). Britanski britanskega zunanje ministrstva Selwyn Lloyd je obvestil sovjetsko veleposlanstvo, da dva pomočnika sovjetskega letalskega atašeya nista več zaželeni oseb v Veliki Britaniji in da morata zapustiti državo v desetih dneh. Britansko poročilo pravi, da sta oba sovjetska oficirja podvelja poskuse vohunstva v Veliki Britaniji.

SAIGON, 8. maja (r). Francoska letala so izvedla danes več izvidniških poletov nad Dien Bien Fujem. Opazila so dolge kolone francoskih vojaških ujetnikov, ki se pomikajo proti severu. Letala so odvrkla s padali žive in zaravila za francoske voje ujetnike.

SAIGON, 8. maja (r). Vrhovni poveljnik francoske vojske v Indokini general Navarre je izjavil na tiskovni konferenci, da je bitko za Dien Bien Fu odločilo kl-

Racije na pripadnike gibanja Mau-Mau

NAJROBI, 8. maja. (Reuter). Britanski poveljnik v vzhodni Afriki general Erskine je izjavil, da je bilo 24.000 Afričanov zajetih pri razbijanju pripadnikov gibanja Mau-Mau, ki so jih izvedle združene vojaške in policijske sile. V nekaterih področjih so pridržali v zaporih do 60% oseb, ki so jih priprli zaradi greiskave. Erskine je dejal, da je po njegovem prepričanju sedaj gotovo ujetih več prvakov tega gibanja.

Haag, 8. maja. (AFP) Odgovorjajoč na vprašanja, ki mu jih je poslala indonezijska informativna agencija »Antara«, je Ho Si Minh izjavil, da upa, da bo konferenca v Ženevi privedla do mirne rešitve indokinijskega in korejskega vprašanja. Odgovore so prejeli včeraj v Djakarti, vest o tem pa je prispela danes v Haag. Po navedbah indonezijske agencije je Ho Si Minh dejal, da je vedno pripravljen pogajati se s Francijo za ustavitve sovražnosti, sklenitev premirja in miru v Indokini. Po njegovih besedah so pogoj za taka pogajanja neodvisnost, združitve in demokratične svobodine. Ho Si Minh sodi, da bo politika Indonezije, Indije in Burme prispevala za sklenitev miru v Aziji. Pozval je tudi vse azijske narode, ki so pod tujim gospostvom, naj se združijo v boju proti kolonializmu in napadalnosti. V svojem govoru je Ho Si Minh obtožil ameriško vlado, da skuša preprečiti mirno rešitev indokinijskega vprašanja in ji pripisoval namen, da bi se dejavno udeležila vojne v Indokini in jo razširila ter tako izpodkopal mir na Daljnem vzhodu in na svetu. BEOGRAD, 8. maja. (Tanjug). Na povabilo sveta za znanost in kulturo Bosne in Hercegovine bo jutri prisel v našo državo g. Jean Sarrailh, rektor univerze v Parizu. V Jugoslaviji bo obiskal univerzitetna središča v Skoplju, Zagrebu in Ljubljani in se seznanil z delom naših univerz.

Njihova morala in metode

Med tistim avstrijskim tiskom, ki nenehno konstruira gradivo v škodo rasti avstrijsko-jugoslovenskega prijateljstva, je skušala in še skuša aretacija in obso- dovanje vojnega zločinca Alojza Perneteta od skrajnih meja izkoristiti pronacistična »Salzburger Nachrichten«. Njeh ob boku so, seveda, še pronacistična »Die Neue Front«, ki izhaja prav tako v Salzburgu ter celovška »Volkszeitung« in graška »Kleine Zeitung«. Skupne poteze omenjenih listov mremo z ozirom na njih komentarje k procesu in obsodi Alojza Perneteta strniti v nekaj tendencioznih laži: na prav toliko smešno, kolikor zlohotno trditve, da je bil proces proti Pernetu uprizarjen, da je bil »monstre proces«, dalje, da je Perne nedolžen, ker da se ni boril proti svojemu ljudstvu kot agent gestapa, temveč kot gorenjskega domobranca proti komunizmu, in pa, da je odmerjena mu kazen odraz »maševalnosti

su kot uradni opazovalec avstrijske vlade) drugi dan procesa izjavil, da dosedaj ni mogel zaslediti nobene pomankljivosti pri procesu, da drži predsedujoči proces čvrsto v rokah, da obravnava vse podrobnosti, kot tudi, da je obtoženi lahko svobodno govoril in da se je državni tožilec primerno zadržal. Toda pravkar citirana vest iz »Salzburger Nachrichten« od 30. aprila niti najmanj ni motila redakcije in avtorja, da nekaj dni pozneje, to je 3. maja, ne bi objavil uvodnika, v katerem govori o »monstre procesu« v Ljubljani, o Pernetu kot »žogi in žrtvi«, o demagogiji na procesu ter dalje v posebnem komentarju iste številke o državnem tožilcu kot »inkarnaciji« državnega tožilca »nasilnega ljudsko demokratičnega režima«, priplahu in požiganju — vse to in drugo — ali sploh ni omenjeno ali pa je le z nekaj besedami podano tako, da bralcu vzbuja vtis izmišljenih obdolžitev. Med vsemi tovrstnimi časopisi pa se — kakor že rečeno — odlikuje po naravnost smešnih in fantastičnih izmišljotinah o poteku procesa pronacistična »Salzburger Nachrichten«. Se veče članu redakcije tega dnevnika, Oberhofer Helmutu, ki je bil po zlonamernosti kot nacist leto dni v zaporu, nudi »Salzburger Nachrichten«, po nekajdnevem bivanju v Ljubljani, na razpolago celo stran, na kateri prav tako podlo kot o procesu deli bralcem vtise in sodbe celo o življenju in razmerah v Jugoslaviji. Na temelju poročila člana redakcije Oberhofer Helmuta iz Ljubljane piše »Salzburger Nachrichten« od 30. aprila še v razmeroma objektivnem poročilu med drugim, da je avstrijski generalni konzul v Zagrebu dr. Krahl (ki je prisostvoval pro-

Na čelu vietnamske delegacije, ki je pred dnevi prispela v Ženevo je Ho Si Minhov pomočnik Pham Van Dong, ki že od leta 1920 soduje s Ho Si Minhom in je eden izmed vodilne četovce. Van Dong izhaja iz aristokratske vietnamske družine in je zelo izobražen človek. V času kratkotrajnega poveljnega prijateljstva obdobja leta 1946 med Francijo in indokinijsko republiko je bil Van Dong zastopnik vietnamske republike. V Ženevi je vzbudilo veliko zanimanje dejstvo, da je Ho Si Minh prav njega izbral za predstavnika svoje vlade na ženevski konferenci. Na sliki Pham Van Dong ob prihodu v Ženevo (v svetlem plašču in s temnim klobukom v roki) v razgovoru s sovjetskimi poslanikom iz Bernu Molotokovom. Za njim stoji pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Gromikova.

Ho Si Minh je vedno pripravljen pogajati se

po njegovih besedah pa so pogoj za taka pogajanja neodvisnost, združitve in demokratične svobodine

Haag, 8. maja. (AFP) Odgovorjajoč na vprašanja, ki mu jih je poslala indonezijska informativna agencija »Antara«, je Ho Si Minh izjavil, da upa, da bo konferenca v Ženevi privedla do mirne rešitve indokinijskega in korejskega vprašanja. Odgovore so prejeli včeraj v Djakarti, vest o tem pa je prispela danes v Haag. Po navedbah indonezijske agencije je Ho Si Minh dejal, da je vedno pripravljen pogajati se s Francijo za ustavitve sovražnosti, sklenitev premirja in miru v Indokini. Po njegovih besedah so pogoj za taka pogajanja neodvisnost, združitve in demokratične svobodine. Ho Si Minh sodi, da bo politika Indonezije, Indije in Burme prispevala za sklenitev miru v Aziji. Pozval je tudi vse azijske narode, ki so pod tujim gospostvom, naj se združijo v boju proti kolonializmu in napadalnosti. V svojem govoru je Ho Si Minh obtožil ameriško vlado, da skuša preprečiti mirno rešitev indokinijskega vprašanja in ji pripisoval namen, da bi se dejavno udeležila vojne v Indokini in jo razširila ter tako izpodkopal mir na Daljnem vzhodu in na svetu. BEOGRAD, 8. maja. (Tanjug). Na povabilo sveta za znanost in kulturo Bosne in Hercegovine bo jutri prisel v našo državo g. Jean Sarrailh, rektor univerze v Parizu. V Jugoslaviji bo obiskal univerzitetna središča v Skoplju, Zagrebu in Ljubljani in se seznanil z delom naših univerz.

„Zakon je enak za vse!“

Videmska sodišče je po šest in pol mesečnem zaporu obsodilo mladega beneškega Slovenca Izidorja Predana, sotrudnika »Primorskega dnevnika« in člana izvršnega odbora Socialistične fronte Slovencev v Italiji na osem mesecev zapora zaradi neobjavljene članka, ki so ga ob aretaciji našli pri njem in v katerem je Predan poročal med drugim, da so pod Klodičem (njegovo domačo vasjo) trije italijanski tanki. Predana so aretirali v tistih oktobrskih dneh, ko je Pella poslal svojo vojsko na meje proti Jugoslaviji in Tržaškemu ozemlju.

Obtožnica proti Predanu je bila sicer precej milejša, kakor je bilo pričakovati po strupenih izjavah italijanskega tiska v dnevnih aretacije Predana. Očitno je italijansko državno pravdnstvo uvidelo, da zaradi novinarskega poročila o treh tankih Predana ne more obtožiti vohunstva, kakor so prvotno nameravali, vendar pa kljub temu od procesa ni odstopilo, kajti kakor se je izkazalo iz nastopa državnega tožilca Predana niso zaprli in postavlili pred sodišče toliko zaradi članka, ki so ga pri njem našli, kakor zaradi njegove narodne zaveznosti. Proces proti Predanu sodi v vrsto tistih dejanj, s katerimi skušajo italijanske oblasti ustrahovati beneške Slovence, da ne bi zahtevali svojih pravic. To je bilo razvidno predvsem iz govora državnega tožilca Longa. Verjetno tudi ni slučaj, da so za to nalogo izbrali Istrana, ki je v svojem govoru dal duška svojem protislovenskemu sovražstvu. Ko je za Predana zahteval kaznenih treh let zapora je ta predstavnik italijanske pravice kričal: »Visoko sodišče, nobenega usmiljenja ne imejte s tem arogantnim mladeničem, ki je v svojem fanatizmu postal benjaminec in ljubljenec Demokratične fronte Slovencev... Nobenega usmiljenja do teh bedakov, do tega bla-ta...«

Oba branila sta temeljito razkrinkala neutemeljenost obtožbe. Dr. Tončič pa tudi upravičeno borbe beneških Slovencev za svoje narodnostne pravice, kljub temu pa so Predana vseeno obsodili. Dejstvo, da so mu kazni odložili pa samo potrjuje, da se je celo sodišče zavedalo, da nima osnov za obsojdo. Dr. Tončič je na osnovi citiranja členov iz italijanske ustave dokazal kako neutemeljeno je obtoževanje Predana, da je protitalijan samo zato, ker se postavlja za toimčača zakonitih pravic svojega prebivalstva. Drugi Predanov branilec dr. Panizzo pa je z italijanskimi časopisi v rokah dokazal kako smešno je obtoževanje Predana zaradi poročanja o treh tankih, ko vendar vsi drugi časopisi mnogom podrobneje poročali o razmetih italijanskih divizij. »Če bi pri Predanu našli take podatke, potem bi ga obsodili najmanj na došmrtno leto«, je dejal dr. Panizzo, ko je citiral članek iz »Giornale di Trieste«. Razlika je le v tem, da so te članke pisali italijanski in prvih so še iredentistični novinarji, inkriminirani članek, ki niti ni bil objavljen, pa je napisal Slovenec, kajti parola »zakon je enak za vse«, ki visi v vseh italijanskih sodnih dvoranah, za Slovence ne velja.

strijški novinarjev, ki so prisostvovali procesu, češ da so imeli priliko videti »monstre proces« v ljudsko demokratični državi, kakor tudi deželo samo. Pod omenjenim naslovom torej začena z izkrivljanjem vseh dejstev od začetka.

Preostali del strani pa je izpčen s posebnim poglavjem pod naslovom »Dežela in ljudje«. Tu je Jugoslavija predočena bralcem kot »Potemkinova vasa. Ničesar ni, kar bi bilo v redu in prav. V enem najboljših hotelov v Ljubljani — je zapisano — spomin« oprema na katero koli vaško gostilno v Avstriji. Sicer pa ga kavarne spominjajo na zbirališča na frontah. Tu, kakor pravi, sedijo ljudje pri nepogrnjenih mizah, sredi kopice plaštev in klobukov, nakar sledi ugotovitve: »Če se te ljudi pogleda, se človeku obrne srce v prsih, ne upajo si pogledati na levo ne na desno, in le zelo redko se kdo nasmeje. Povsod vlada vzdušje strahu in potlačenoosti...«

Poglavje »Dežela in ljudje« pa se kajpak končuje z apalom na avstrijski in nemški tisk, katerega dolžnost naj bi bila odvrti prebivalstvo od potovanja v Jugoslavijo, če že avstrijska vlada za ta korak ne najde poguma...

Prav s tovrstnim apalom pa »Salzburger Nachrichten« nadvse jasno potrjuje, da predstavlja primer utemeljene aretacije in obsodbe vojnega zločinca Alojza Perneteta za ves tisk njenega kova v Avstriji le golo sredstvo v verigi skonstruiranih napadov na prijateljstvo med Jugoslavijo in Avstrijo. Dodajmo le še, da tak umazan način izkoriščanja svobode tiska v svrhu oviranja rasti dobrih sosedskih odnosov in v svrhu škodovanja jugoslovenskemu turizmu povsem odgovarja metodam in moralni političnih skupin, ki so šle skozi Goebbelsovo in Himmlerjevo šolo — skupaj z Alojzom Pernetom. J. Z.

Črna gora - dežela nafte?

Priznati moram, da je Črnogorsko Primorje naredilo nameštovit vrt. Če bi imeli zgrajene hotele in parko ob teh krasnih peščenih plažah, kjer se majoje v vetru palme, smokve in oljke, kjer uspeva vinska trta prav ob morju, kjer rastejo pomaranče in limone, bi bilo to najlepše, kar imamo.

Ali niso Sv. Stefan, Miločer, Budva, Herceg Novi, biseri našega morja? Ali ni prekrasen Vir-pazar ob Skadarskem jezeru? Če bi imeli zgrajene široke avtomobilske ceste, bi to bila ena najbolj obiskanih pokrajin ob našem Jadranu.

Toda te naravne lepote so mogoče še bolj čudovite s svojimi naravnimi izgledom, z ozkiimi cestami, kjer črnogorski soferji brzo nad več sto metrov globokimi prepadi, brez obrambnih zidov, bolj mirno, kot pri nas po ravnem Prekmurju.

Prispeli smo iz vseh bratskih republik, da bi se pogovorili o črnogorski nafti, o njenih raziskovanjih, ter bi ekonomsko zaostali republiki pomagali s svojimi nasveti.

Krasno je bilo morje sredi aprila, ko smo prispeli v Petrovac na morju, kjer je sedež podjetja za raziskovanje nafte v Črni gori. Vse je bilo že v zelenju in zelenju, čeprav se je tudi tam pomlad zakasnila. V tem našem delu črnogorskega Primorja, v okolici Ucinja, Vir-pazarja in Petrovca na morju, iščejo nafto že delj časa.

Ja in leta 1934 je celo neka švedska firma izvedla geofizi-kalne meritve, vendar pa z vr-tanjem niso začeli.

Po osvoboditvi se je v novi Jugoslaviji ponovno začelo mi-sliti na raziskovanja v Črni go-ri. Toda mnenja nekaterih naših strokovnjakov so bila taka, da je vrtnanje na takih terenih, kjer moramo skozi trde ap-nence in ročence precej tve-gano za naš razvoj vrtnalne indus-trije. Vendar so kljub temu za-čeli leta 1950 z vrtnanjem blizu Ucinja.

V resnici so se takoj poja-vile velike težave. Vrtnanje skozi apnenca in dolomite srednje sta-rosti s komplicirano tektoniko je izredno težavno. Zato so tam z delom prenehali. Pri vrtnanju so sicer bili najdeni sidrovi im-pregnacij asfalta, a vendar se je vrtnanje zaradi ogromnih te-žav in le malih izsledkov moralo ustaviti.

Toda z vrtnanjem so začeli tu-di na Ucinjskem polju, kjer so mlajše formacije. Tudi tu so že pred leti raziskovali Švedi. Sta-rejši prebivalci Ucinjskega po-lja se še prav dobro spominja-jo, da je v času balkanskih vojn prišlo blizu solarne pri Ucinju do velikih erupcij plina.

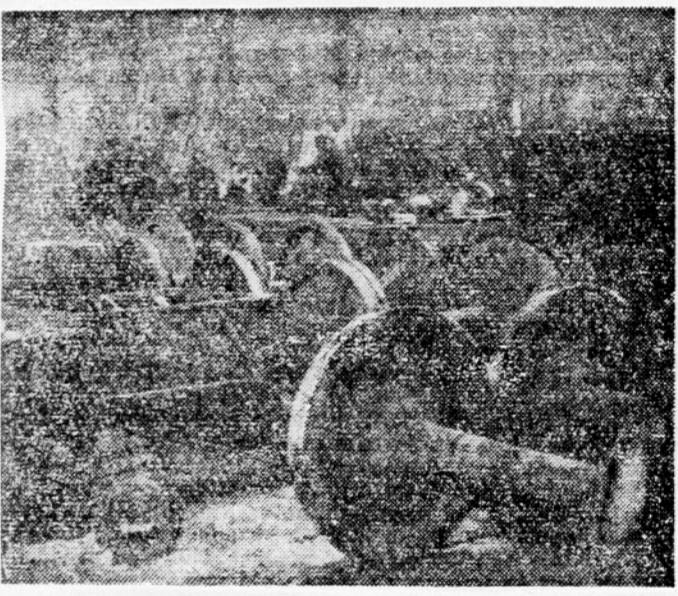
Prebivalci bližnjih vas so me-nili, da je prišel v njihovo bli-žino »kruti zmaj«, in so ga na-padli s puškami, ter so strelja-ji v erupirajoči zemeljski plin. Ker je »zmaj« bruhal plin in »žveplo« več dni se je vsa vas izselila na planino Možur.

Boj s krutim zmajem, ki je bruhal žveplo

Ze zdavnaj so bili privlačni naravni izdanci nafte, plina in asfalta za domačine in tujece. Prvikrat najdemo v zgodovini omenjeno, da je leta 1832 blizu Crmnice (nedaleč od Vir-pazarja) raziskoval to področje Nemeč Schwarz, ki je tudi našel neke sledove nafte.

Pozneje leta 1912 je črnogorska skupščina izdala koncesijo neki holandski družbi za raziskovanje v Crmnici. Toda balkanska vojna je prekinila ta raziskovanja.

Po nastanku stare Jugoslavije je takoj v letu 1922 znani Zuber raziskoval blizu Crmnice. Poleg tega se je tudi jugoslovanski monopol zanimal za ta področ-

Osi so pripravljene

Velika prizadevanja v Nišu

Po navdi pravimo ljudem, ki so v eni in isti tovarni več kot dvajset, trideset let, odprta podjetja, iz katere beres zgodovino kakor iz dani. To velja tudi za inženirja Vojislava Birkovića v tovarni strojev in železnih vozil Stanko Paunović v Nišu. Dvakrat sem ga bil vesel, ko so mi ga namenili za spremljevalca. Če te spremlja star izkušen inženir iz vrh tega še dvaselstletni znanec, se seznanis s tovarno mnogo bolj natančno. Peturni ogled tovarne in hoja skozi nove dvoranе med stroji in razžarjenimi kosi železa v livarni so me še bolj prepričali v to.

Tovarna je stara skoraj toliko kot prva srbiska železnica ki je v 80. letu prejšnjega stoletja z bučnim hropenjem prepeljavala prve potnike. Okoli sto delavcev iz tega revolucionarne kolektiva so izšli trije naradni heroji (po enem izmed njih se danes imenuje tovarna) ter na desetine in desetine naših političnih voditeljev. To žarišče revolucionarnosti pa je stelo je 2.800 delavcev. Marš-kralji dan je »Marica« od jutra do večera brzela med tovarno, uradom specialne policije in kazenskim taborništvom, ki se je polni z neukrotljivimi rodoteljci.

Pred desetimi leti je bila ta tovarna še ena sama razvalina. Na vsakem koraku si se moral iz-ogibati lijakov, ki so jih zvirale letalske bombe. Niso bili redki, naj bi kraji, kjer je bila nekot tovarne zruvali.

Odlični so se drugače in zgra-dili nove obrate. Ko bo uresničeni generalni načrt za ureditev te tovarne, naj bi bili središča dveh pokrivane novih hektarov. Samo montaža dvojnega bo pokrivala površino dveh hektarov. V tej dvoranah bodo izdelovali velike lo-

Po vojni so se svedri spet zažrli v črnogorsko zemljo

Vrtati so začeli leta 1951. Danes so prevrtni mediteranski sloji in pričakujejo prehod v kredne apnenca. Geofizi-kalne merjenja kažejo, da se je tu iz-plačalo začetki. Seveda bo od uspeha odvisno nadaljnje delo.

V Crmnici, kjer so triadne formacije, so pričeli vrtati leta 1952.

Vrtna je nedaleč od izdan-ka nafte in plina pri kraju, ki se imenuje Smrdež. Blizu te vrtnine je bila svojčas še izvr-tana plitva vrtnina, čisto blizu izdanka pri Smrdežu. Med vr-tanjem je stalno prihajal plin

z vodo. Plin je gorel, kar nam dokazuje, da imamo opravka z zemeljskim plinom, ki je po navadi spremljevalec nafte. Še danes je tam postavljena cevka, iz katere vre voda s plinom in seveda vsakemu obiskovalcu te vrtnine Črnogorci priržejo ta plin. Blizu te vrtnine so kopali tudi šaht do globine dveh me-trov in tam našli sledove su-rove nafte. Vendar tudi v teh predelih doslej še ni bilo naj-deno industrijskih količin naf-te oziroma plina.

Tretje polje, kjer raziskujejo Črnogorci, je Buljarica. Tu so začeli vrtati že leta 1951. Vrtna je danes dosegla globino 1823 metrov in v njej so že opazili znamenja nafte in plina. Vrtna je izvrtna »koti-triadne sloje. Najvažnejše pa je to, da je ta vrtna dosegla robno vodo, katere pritisk znaša v omenjeni globini 1800 me-trov preko 300 atmosfer. To je zelo dober znak, ker če bi našli naf-to pod tako visokim pritiskom, bi to bila najboljša naftna vrtnina v Jugoslaviji. V običajnih razmerah je namreč slojni pritisk enak hidrostatičnemu pritisku, ali samo nekoliko višji od njega; v našem primeru pa to bilo kakih 160 atmosfer. Ve-mo namreč, da nad takozvano robno vodo, ki je v našem pri-meru dokazana s kemijsko ana-lizo (voda mora biti slana) lah-ko nastopa nafta ali zemeljski plin. Vrtnje te vrtnine je mo-ralo biti ustavljen zaradi ome-njene ogromne pritiska. Če namreč naletimo na tako vis-ke pritiske v tako malih glo-binah, ne moremo vrtati s sre-dnje težkimi izplakami, ampak moramo uporabljati težke izpla-ke, ki jih pa delamo z bar-i-om ali hematitom. V črnogors-kiem primeru bo treba vrtati s hematitno izplako in zato bo treba hematit posebej mleti.

Črnogorsko vztrajnost bi lahko tudi v Sloveniji vzeli za zgled. Vidimo sicer, da v Črni gori, kljub raziskovanjem od leta 1950 še niso dobili ekonomskih količin nafte, vendar pa vztrajno nadaljujejo raziskovanja z globokim vrtnanjem. Taka dela seveda stanejo na stotine milijonov dinarjev, posebej še zato, ker vrtno skozi stare trde terene. Vemo pa, kakšne važnosti je za nas nafta in po-nebno je ugotoviti, če jo res imamo v črnogorskih krajih ali ne. Kaj bi pa pomenila nafta in industrija za ekonomsko zaostalo republiko Črno goro-ni treba posebej poudarjati. Če namreč naletimo na tako visoke pritiske v tako malih glo-binah, ne moremo vrtati s sre-dnje težkimi izplakami, ampak moramo uporabljati težke izpla-ke, ki jih pa delamo z bar-i-om ali hematitom. V črnogors-kiem primeru bo treba vrtati s hematitno izplako in zato bo treba hematit posebej mleti.

Bolj ugodni rezultati so bili doseženi na drugi vrtni v Bu-ljarici, ki ni daleč od prej ome-njene vrtnine, kjer so našli v glo-bini čez 1000 metrov precej močne znake zemeljskega pli-na.

Ko so začeli z osvajanjem vrtnine, hoteli so namreč dognati, če je to res zemeljski plin, je prišlo dne 29. septembra 1953 do erupcije plina in takratni pritisk plina je znašal celo preko trideset atmosfer. Plin gori, kar pomeni, da je to ze-meljski plin in je verjetno v zvezi s prej omenjeno vrtno, ki je dala robno vodo.

V teh predelih se sedaj vrtn-je nadaljuje. Obstojta namreč možnost, da nastopa nafta ali plin, vprašanje je le, če v eko-nomskih količinah.

Črnogorsko vztrajnost bi lahko tudi v Sloveniji vzeli za zgled

Vidimo sicer, da v Črni gori, kljub raziskovanjem od leta 1950 še niso dobili ekonomskih količin nafte, vendar pa vztrajno nadaljujejo raziskovanja z globokim vrtnanjem. Taka dela seveda stanejo na stotine milijonov dinarjev, posebej še zato, ker vrtno skozi stare trde terene. Vemo pa, kakšne važnosti je za nas nafta in po-nebno je ugotoviti, če jo res imamo v črnogorskih krajih ali ne. Kaj bi pa pomenila nafta in industrija za ekonomsko zaostalo republiko Črno goro-ni treba posebej poudarjati. Če namreč naletimo na tako visoke pritiske v tako malih glo-binah, ne moremo vrtati s sre-dnje težkimi izplakami, ampak moramo uporabljati težke izpla-ke, ki jih pa delamo z bar-i-om ali hematitom. V črnogors-kiem primeru bo treba vrtati s hematitno izplako in zato bo treba hematit posebej mleti.

Kaj nas uči smeli črnogorski primer? Pri nas v Sloveniji imamo sicer eno največjih naf-tnih polj v Jugoslaviji — Len-davo. Imamo pa še precej ne-raziskanih struktur, ki leže v

mlajših geoloških formacijah. Take strukture imamo na Ko-gu blizu Ljutomera, na raden-sko-soboški, bogojinski in apa-ški antiklinali itd. Danes razi-skujemo le na Kogu in pri Bo-gojini v Flovcih. Tudi mi ne bi smeli takoj obupati, če vr-tine ne bi bile takoj ekonoms-ko pozitivne. Vedeti moramo to, da je pri nas vrtnanje mnogo cenejše in lažje, kot pa n. pr. v Črni gori. Prav bi bilo, da bi tudi pri nas začeli, zlasti ob ne-popustljivem črnogorskem pri-meru, misliti na nekoliko hrab-rejše podvige pri naših razisko-valnih vrtnjih na nafto.

V nedeljo, dne 18. aprila smo se posvili od črnogorskih »naftašev«, zlasti pa od naših lendavskih delavcev, ki poma-gajo svojim tovarištem in se po-dali na pot z »Overlandom« preko Boke—Dubrovnika—Met-kovića v Split, ves čas ob mor-ju, po novi Jadranski cesti.

Komaj smo se ujeli v brzovlak v Splitu. Ponoči od nede-lje na ponedeljek je padel sneg. Lokomotiva se je celo iz-tirila, toda večje nesreče ni bilo. Iz sončnega toplega Ja-drana, ki je že poln inozemskih turistov, smo prišli v Vrhovino v prave zimске zamete.

Cudno je izgledalo, ko smo v polčevljih in letnih oblekah, ženske pa v poletnih odprtih čevljih in ožgane od sonca, morali prestopiti v drug vlak in hoditi po kakih trideset cen-timetrov debelem snegu. Ze na vlaku smo zvedeli, da je v isti noči divjal nad Zagrebom, pa tudi pri nas v Sloveniji hud vihar, ki je naredil milijonsko škodo.

Iz cvetočih predelov sinjega Jadrana smo preko zasneženih predelov Hrvatske prišli v hla-dnen Zagreb. Bilil smo takorekō doma.

Ing. Ciglit Koloman.

Črna druga manjša podjetja. Okolica Zadra je izredno lepa, plodna in slikovita. Oko-liški kraji z Vranjskim jeze-rom, velikimi ekonomijami in sadovnjaki, oskrbujejo Zadar s sadjem in zelenjavo, prav tako pa tudi otok Ugljan, kjer so otočani začeli na veliko go-jiti zelenjavo.

Zadar je relativno poceni mesto, kjer so cene zelenjavi vsaj za 20 odstotkov cenejše kakor v katerem koli drugem našem mestu. Ribarnica je vedno polna in je tu videti rib kot malokje, cene pa so zmerne. Zadrsko gostinstvo je na dostojni višini. Zlasti hotel »Zagreb« bi se lahko s svojim udobjem ter izvrstno kuhinjo kosal s katerimkoli velikim evropskim hotelom.

Sprehodi po zadrski okolici so prijetni in zanimivi. Lepo je iti po Obali maršala Tita preko Foše do Arbanasov, kjer žive potomci v turških časih priseljenih Arbanasov. V Arbanasih je učiteljske in To-bačna tovarna. To zadrsko predmestje je ohranilo vse svoje stare oblike in jezik. Vsa prebivalca Arbanasov govori naš jezik ter arbana-ščino in italijanščino.

Slikovita okolica Zadra, v ozadju Velebit, pred Zadrōm otoka Pašman in Ugljan, da-

Zadar današnjih dni...

pretovarjanje v vagon in pošiljka nekam v notranjost države) ter odpošiljka z ladjo in po železnici v mesto v državi preko 20 dinarjev. Ko pa jo bodo pošiljali samo po železnici, bodo stroški za polovico manjši. To je samo majhen primer, ki kaže, kaj bo nova proga Knin—Zadar prinesla za Zadar in vse njegovo okolico prav pri znižanju proizvodnih stroškov, pri do-vozu surovin in raznega dru-gega tovarnega blaga iz no-tranjsosti države. Samo za kos opeke iz notranjsosti je treba plačati prevoz okrog pet di-narjev. Kaj pa to pomeni za gradbeno dejavnost in za po-tenitev stroškov, ni treba pose-bej poudarjati. Gospodarski strokovnjaki so izračunali, da bo pri transportnih stroških z novo progno pritravnjenih z leto nekaj milijard dinarjev.

Samo za pogonsko gorivo — nafta, bencin in petroleji za avtomobile, ladje in letala bo pri transportu potrošena približno milijarda dinarjev manj, ker bodo odpadli izdatki za pretovarjanje in kombinirano vožnjo po kop-nih in morskih poteh.

Železniško progno gra-de. Prebiti so tuneli in mnogi urebeni in že so vidni deli na-sipa bodoče proge. Prav tako

trdnjavski zidovi so v glav-nem ohranili svojo obliko, nad-njimi pa so vidne strehe hiš in zvoniki katedrale, Marije, kupača Donata, Ilije, Babji stolp in druge visoke gradnje. V pristanišču je vedno živo, zlasti na Radniški obali, kjer pristajajo ob hotelu »Beograd« vse potniške ladje in motorne ladje. Okrog dvajset ladij glavnih in lokalnih prog pri-staja v Zadru vsak dan. Naj-bolj živo je zjutraj, ko prihaj-ajo na ladjah z otokov de-lauci, nameščenci in učenci srednjih šol. Razen glavnega pristanišča, kjer se na Rad-niški obali odvijva vse tovarni transport, je na koncu Obale maršala Tita še majhno pri-stanišče Foša, kjer pristajajo ribiči in manjše ladje iz vsega zadrskega arhipelaga. Tu je vedno živo; trgujejo s vinom—na mestu, kjer je stala stara carinarnica, pa dagra-jujejo lepo ribjo restavracijo, ki bo imela svoj pomen tudi v turističnem smislu. Z do-brimi avtobusnimi zvezami je Zadar povezan z vsemi kraji v svojem zaledju, preko Bi-ograda s Šibenikom, preko Alana z Gospićem, Kninom in Gračacem. Avtobusi, ki vozijo s postajališča pred »Putnikom« na Istrski obali, imajo zvezo z vsemi potniškimi vlakci v

razna druga manjša podjetja. Okolica Zadra je izredno lepa, plodna in slikovita. Oko-liški kraji z Vranjskim jeze-rom, velikimi ekonomijami in sadovnjaki, oskrbujejo Zadar s sadjem in zelenjavo, prav tako pa tudi otok Ugljan, kjer so otočani začeli na veliko go-jiti zelenjavo.

Zadar je relativno poceni mesto, kjer so cene zelenjavi vsaj za 20 odstotkov cenejše kakor v katerem koli drugem našem mestu. Ribarnica je vedno polna in je tu videti rib kot malokje, cene pa so zmerne. Zadrsko gostinstvo je na dostojni višini. Zlasti hotel »Zagreb« bi se lahko s svojim udobjem ter izvrstno kuhinjo kosal s katerimkoli velikim evropskim hotelom.

Sprehodi po zadrski okolici so prijetni in zanimivi. Lepo je iti po Obali maršala Tita preko Foše do Arbanasov, kjer žive potomci v turških časih priseljenih Arbanasov. V Arbanasih je učiteljske in To-bačna tovarna. To zadrsko predmestje je ohranilo vse svoje stare oblike in jezik. Vsa prebivalca Arbanasov govori naš jezik ter arbana-ščino in italijanščino.

Slikovita okolica Zadra, v ozadju Velebit, pred Zadrōm otoka Pašman in Ugljan, da-

Deja na obali v Zadru

je v Zadru že določena loka-cija nove potniške postaje ter tovorne in ranžirne postaje. Tako spojen po železniciški pro-gi z vso državo bo Zadar dobil velik pomen. Lahko bo vse bolj razvil industrijo, kmetijsko proizvodnjo, izvoz rib bo hitrejši, ob vseh teh pomemb-nostih pa bo še vsa okolica Zadra pridobila nov pomen za turistično gospodarstvo ter večji promet tujih turistov.

Po Zadru in okolici

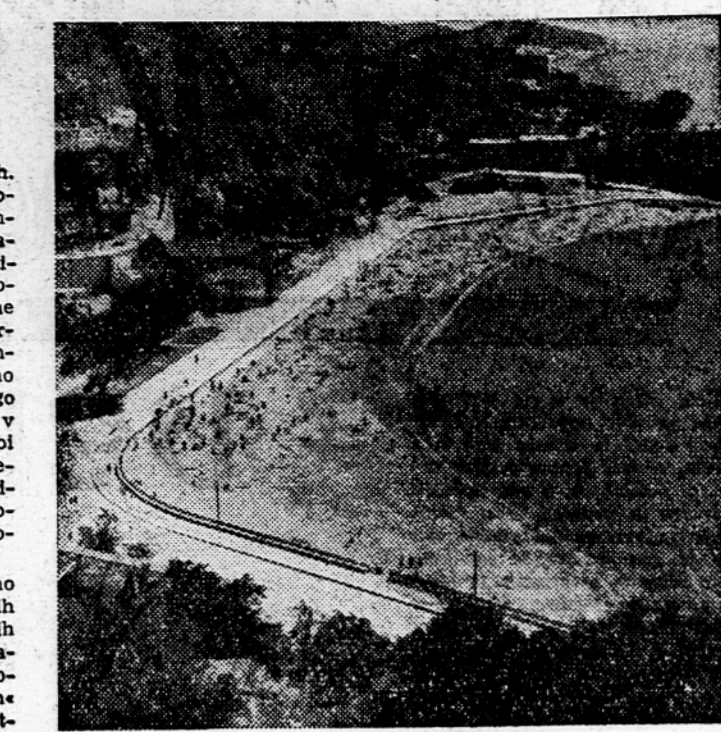
Gledan daleč z morja, ni Zadar dosti izgubil od svoje srbsnjeveške zunanosti, zlasti še, če ga opazuješ z ladje, ki pluje s severovzhoda. Stari

Kninu, Gračacu in Gospiću. Nedaleč od Zadra je na leta-lišču v Zemuniku v turistični sezoni močan letalski promet. V dveh urah je mogoče priti iz Zagreba v Zadar in obratno.

Zadar je živo, napredno mesto. Več kot deset tovarn z nekaj tisoč delavci proizva-ja jedilno in tehnična olja, ladje, ladijske instrumente, ribje konzerve, ribiške potrebščine in druge potrebne proizvode. Tovarna mrež je največja v državi, likerji »Maraska« imajo svetovni sloves, »Mar-dešič« je postal že pojem za okusne sardine, s svojimi proizvodi pa ne zaostajajo Tobačna tovarna, »Klesar« in

ljepo modro morje, sub-tropska vegetacija, gradnje, starine, sadovnjaki in vino-garini ter borovi gozdički — vse to daje kraju neko posebno živahost ter prelepo okrasje za napredok turizma. Zanimivo je omeniti, da imajo prebivalci v zadrskem zaledju precej zemlje. Zjutraj, ko se izkrcavajo v pristanišče Foš z orodjem, čisto pa tudi z osli, predstavljata ta prizor zelo zanimivo doživetje. Zve-čer se kmetje vračajo z ladjicami in čolni na otoke.

Kulturna dediščina Zadra Ugoden položaj je močno vplival na življenjske prilike

Nedaleč od tega slovitega kopaljšča v Ucinju, ob poti, ki polje proti velikim ulcijskim solarnam, iščejo raziskovalci nafto

Naša tovarna viskoze

V državnem planu FLRJ za letošnje leto je zapisana kot delovna naloga naše skupnosti tudi tovarna viskoze, ki jo bomo zgradili blizu Loznice ob Drini. Letošnje investicije naj bi znašale 3 milijarde 150 milijonov dinarjev. V celoti pa bo ta tovarna stala okoli 15 milijard dinarjev. Obrato-vati pa naj bi začela konec leta 1956. Tedaj bo proizva-jala letno 10.800 ton umetnih vlaken (podobnih bombažu), 5.400 ton umetnih vlaken (po-dobnih volni), 3.200 ton umetne svile, 9.720 ton korda (platna) za avtomobilske gume in 540 ton celofana. Začetek obratovanja te pomembne tekstilne tovarne bo omogočil, da bo odpadlo na vsakega pre-

bivalca naše države letno 7 m več tkanin. Tovarna viskoze v Loznici pa bo razen tega znatno pripomogla k znižanju uvoza tekstilnih surovin. Strokovnjaki računajo, da bomo potem ko bo začela obratova-ti ta tovarna, uvažali letno 26 % manj tekstilnih izdelkov, oziroma za 24 milijonov do-larjev manj. Se pravi, da bi lahko samo z denarjem, ki ga bomo na ta način prihranili v enem letu zgradili za polovi-co manjšo tovarno viskoze. Deloma se bo zmanjšal tudi uvoz volne, bombaža in svile. Tovarna viskoze v Loznici ob Drini bo potrebovala kot os-novno surovino celulozo iz bukovnega lesa, ki ga imamo dovolj.

Marijin samostan, sicer poru-šen, vendar z ohranjenim napisom kralja Kolomana v stolpu in s kraljevsko grobni-co, nato nekaj čudovitih starih zgradb z romansko-got-skimi portali, okni in balkoni, mestni stolp in druge gradnje nam govore o mojstrskih delih ljudi, ki so nekot v Zadru ži-veli. Zlatarska umetnost je cvetela v Zadru kakor nikjer drugje, krsta svetega Šimuna pa še danes predstavlja eno izmed najpomembnejših del te vrste, ki ga občudujejo doma-čini in tuji.

Zadar je bil prav tako zi-belka glagoljaške dela. Gla-goljaši so opravljali službo v našem jeziku, imeli so velik vpliv na narodno enotnost in na ohranitev jezika. Tako v času italijanske okupacije ka-kor tudi 1.117. leta, ko so Zadranji pričakali papeža Aleksandra III., prepeljavali pesmi v domačem jeziku, ni bilo mogoče zlomiti ljudskega odpora, uničiti naše kulture, vsiliti Zadranom tuj jezik in jih romanizirati.

Nekaj muzejev, Galerija slik, filharmonični orkester, Narodno gledališče, desetine kulturno-umetniških društev in kulturnih domov ter mno-ga druga društva in klubi — vse to razvija bujno kulturno življenje, na tradicijah in na nekadnjih temeljih. Kulturno življenje Zadra se vedno bolj razvija, značilni so nastopi in gostovanja naših ansmblov in umetnikov iz notranjsosti države, dočim nastopajo zad-rški v drugih mestih. Listi »Glas Zadra«, »Zadarska re-voja« in druge publikacije imajo prav tako svojo pomembno kulturno-prosvetno vlogo.

Premgogokrat rušen, a ni-koli zrušen gre Zadar po na-prednih poteh na vseh delov-nih področjih nevrestano na-prej. Letos bo gradbena de-javnost še mnogo bolj pove-čana, prav tako pa tudi kulturno življenje in turistični promet. Zadar ima namreč s svojimi zaledjem in otoki ve-liko perspektive tudi v turi-ističnem pogledu.

Milan Babič

VEVERICA

Teta Mica je imela veverico. Pa ne morebiti nagačeno, ki bi sedela na veji in držala oreh med zobčki, temveč pravcato, živo veverico. Takšno, ki si zna počesati kožušček in zavibati brke, povrh pa še zadovoljno zabrudnati, kadar je sita orehov in lešnikov. Teta Mica jo je prinesla iz Mojstrane na Gorenjskem. Ujel jo je nečak Binče, teta pa jo je vzela s seboj v Ljubljano. Kupila ji je kletko, postavila vanjo posodico z orehi in jo zaprla kakor nevarnega razbojnika. Veverica je bila spočetka zelo potrta, kar v kotu je čepela in si skubla brke, polagoma pa — kaj je hotela drugega — se je privadila.

Veverica je v Ljubljani marsikaj doživela. Vsak dan so jo gledali tetine prijateljice in jo občudovale. Kadar je šla teta na obisk, jo je vskaknila v veliko torbo na zadrogo. Veverica je ždel v kotu in se tresla od strahu, ker je pod njo nekaj strašansko ropotalo. Bala se je, ker ni vedela, da prihaja ropot samo od koles ljubljanskega tramvajja! Te vožnje se ji niso zdele nič kaj prijetne. Pa tudi na obisku ni bilo prijetno. Tetine prijateljice so jo jemale v roke in ji ponujale peciva, vsaka jo je morala pogledati in stisniti, mečkale so jo in ji pihale v gobček. To je veverico tako razdražilo, da je nekoč eni brez premisleka zasadila ostre zobčke v prst. To je bilo potem vika in kriki! Veverica se je kar oddahnila, ko jo je teta spet poslačila v temno torbo in odjadrala z njo na grmeči tramvaj.

Kljub vsem neprijetnostim pa bi bila morebiti veverica sčasoma pozabila na svobodo, ko bi se ne bilo približalo poletje in z njim za teta Mico čas počitnic. Tako pa se je

teta odločila, da pojde v Mojstrano in da vzame veverico s seboj. Prišel je dan, ko je postrežek odpeljal na postajo tetine kovičke, teta pa je stopala zraven vozička s kletko v rokah. Potem se je veverica vozila z vlakom. Vso pot so jo ljudje ogledovali in vzklikali prste v kletko, teta pa je žarela od zadovoljstva, ker je njena veljava z veverico tako zrastle. Imeti živo veverico ni karšibodi!

V Mojstrani je bilo veverici dobro, mnogo bolje kot v Ljubljani. Res ni bilo peciva in slaščic, zato pa je tudi mirne in vtihi gledal in drezal. Kar oživela je in je živahno skakala po kletki. Binče ji je prinašal češarkov, ki jih je pridno mlela. Teta je dejala da veverici planinski zrak dobro doje.

Ob cesti za hišo so rastle borovci. Teta Mica je posedala pod borovci, prebrala romane in zraven pazila na veverico v kletki. Počitnice so prijetno minevale in že ni bil več daleč dan, ki ga je teta določila za odhod iz Mojstrane. Tedaj pa se je zgodilo...

Da, zgodilo se je in nihče ni ne vedel povedati, kako je bilo mogoče, da je veverica ušla. Morebiti je teta pozabila zapreti vratca, ali pa je to storil Binče, ki se mu je ujela veverica smilila. Teta je bila močno presenečena, tako močno, da ji je roman, ki ga je pravkar brala, padel iz rok, ko je opazila, da je veverica ušla iz kletke. Veverica je stala na soncu in mežikala, bila je nekoliko zbežana, v pravkar pridobljeni svobodi se kar ni znašla. Potem je teta zavpila in poskočila, da bi jo ujela in spravila nazaj v kletko. Veverica se je ustrašila krika, stekla je in — smuk! — že

Robinzon v koruzi

Ko sem bil star nekako šest let, sem poletje preživel pri stari materi. Prišel sem že zgodaj popoldne, tako da mi je preostajalo še dovolj časa do večera. Stara mati se je prav tedaj odpravljala na njivo. Otovorila sva škripajočo »kripo« s košem, v katerem se je ževal srp. Ves navdušen za poljedelstvo sem vlek »bojni voz« po klanecu in si mislil: »Ko bom na polju, se bom pa temeljito spočil.« Rečeno — storjeno. »Kripa« je obtičala v občestnem jarku, jaz pa sem švignil kot podlasica v njivo koruze. Nekaj časa sem blodil med šelestečimi stebli, nato pa sem se spomnil povesti o Robinzonu. Ampak Robinzon je prišel na otok z orožjem! Urno sem imel v rokah srp in morje je vrglo slovenskega Robinzona na kopno. Najprej je moral skrbeti za prenočišče. Ena, dve, tri in par koruznih — ah ne, par debel silnih dreves je padlo. Iz njih si je sestavil kočjo in nato je skrbel za hrano. Medvedov — buč — je kar mrgolelo. Par jih je takoj z golo roko ubil — nezasišano junaštvo! Enega je nataknil na raženj. To je bil star kol, ki je zapuščen ležal v »pragozduc«.

Zdaj mi je že zmanjkalo snovi za nove pustolovščine. V »kočji« sem počival in premišljeval, kaj naj še storim. Tedaj sem se spomnil na ljudožrce! Planil sem iz »kočje« in obstal ter prisluškoval. Vse tiho. Odplazil sem se med »drevesa« proti »obalici«. Tam morajo vendar kuriti ogenj in plesati svoje divje plese. In zagledal sem jih! S tarzanskim krikom sem se pognal proti namišljenim črncem. Divje sem mahal okrog sebe in krik, ki se mi je tedaj izvil iz prsi, je bil še stokrat hujši kakor »bojevniško« rjovenje. Srp je namreč s konico oplazil mojo nogo in razcefrana koža so je lahko pordecila. Niti vede! nisem, kdaj je stara mati vna prestrašena prihitela, kajti stala je ob meni in mi »pridigala«. Tako se je življenje na »samotnem otoku« zelo žalostno končalo in še nikjer nisem mogel dobiti harfe, da opevam svojo nesrečo, in nikjer gobe, da si izbršem solze.

Napisal Fedor Košir, dijak IV. razreda gimnazije v Ljubljani

je bila na borovcu. Sedla je na vejo, si pogladila kožušček, zadovoljno zabrudnala in gledala presenečeno teta, kakor bi ji hotela reči:

»Tako, pa smo ušli in smo spet doma!«

Teta je stala pod borovcem in vneto prigovarjala veverici, naj se vrne. Klicala jo je z najslajšimi imeni, toda veverica se ni zmenila za vabljenje. Potem je teta poklicala Binčeta in mu ukazala, naj zleze na drevo. Toda nečak Binče se ji je smejal:

»Teta, veverica se ne bo pustila ujeti! Skočila bo na drugo drevo! Sicer pa tudi ne znam plezati tako visoko.«

Tako ji je rekel, čeprav je imel vsak dan blaže strgane od plezanja po drevesih...

Teta je ugibala, kaj bi storila. Nič pametnega se ni mogla domisliti. Veverica pa se je kaj malo menila za njene serbi. Utrgala je češarke, ga malo ogledala, potem pa — frk! — ga je spustila iz gobčka in toliko, da ni prile-

tel teti Mici ravno na nos! »O ti črna nebvaležnost!« je milo zajavkala teta Mica.

Po cesti je prišel miličnik in teta ga je milo prosila, naj ji pomaga ujeti veverico.

Miličnik se je smejal: »Ho, ho, bo, mi lovimo tatove, razbojnike in potepube, ne pa veverice, teta Mica!« je dejal.

»Veverica je potepuh,« je trdila teta. »Ušla je iz kletke.«

Miličnik je namršil obrvi. »Tako? Kje ste jo pa dobili! Ste jo morda ujeli v gozdu? Ali imate lovsko pravico?« je vprašal strogo uradno.

Teta mu je užaljeno obrnila brbet in miličnik je šel svojo pot. Veverica pa je obsedela na borovcu, mlela češarke in jih — frk, frk, frk — spuščala mimo tetinega nosu. Ko se ji je zdelo žale dovolj, pa si je pogladila kožušček, zavibala brke, zadovoljno zabrudnala in izginila v vejevju.

Teta je žalostno gledala za njo, nečak Binče pa si je veselo zažvižgal.

Tako se je morala teta Mica sama vrniti v Ljubljano. Veverica pa je ostala v Mojstrani, z veje na vejo skače, kožušček si češe in brke žvaka, zraven pa pridno melje češarke...

Napisala Mimi Malenšek

Tretje poglavje

1. VLAK SE JE PRIPELJAL

Da, vlak se je pripeljal. Jožko in Peter sta brez nesreče prispela v Bohinjsko Bistrico. Ko sta izstopala, sta se zdeli sama sebi hudo imenitna in prav žal jima je bilo, da ju ni nihče od domačih videl. Ta imenitnost pa ju je kaj brž minila. Dokler sta sedela v vlaku, je bilo vse v redu. Njuna edina skrb je bila, da sta pazila na postaje in da sta na pravi pograbila vsak svoj sveženj, v katerem sta imela nekaj obleke, po dve klobasi in velik kos kruha. (Se prekmalu bomo zvedeli, kako prav je imela Jožkova mati, da jima je vsilila ta velika in smešna sveženja!) In tudi na peronu je bilo še vse kot je prav. Jožko se je tu veselo obrnil k Petru in mu samozavestno rekel:

»Tako potovanje pa ni res nič posebnega. Kaj praviš, a?«

»Kaj bi rekla! Peter je zamahnil z roko in nejevoljno potežkal debeli sveženj. »Človeku se prav prileže, da pogleda včasih malo v svet.« Le tale tu...« Z brado je mignil proti svežnju. »Ta bi lahko ostal doma. Le kaj bova z vsem tem, ko pa se jutri zarana že vrneva...«

Na široki, prašni cesti pred postajo pa ju je prvič rahlo stisnilo v grlu. Bila sta sama v neznanem svetu. Od ljudi, ki so hiteli mimo njiju, nista nikogar poznala. In kamorkoli sta se ozrla, povsod so ju obkrožale visoke gore, ki so z ostrimi grebeni rezale v nebo. Nič nista rekla. Oba pa sta nenadoma začutila, kako majhna in neznanata sta, kako daleč sta od doma in kako potrebno je, da si poiščeta varstvo drug pri drugem. Tako sta se njuni roki skoraj nevede našli. Prvi je odprl usta Peter:

»Oče Primož je dejal, naj zavijeva po cesti na levo.«

Jožko pa je pristavil:

»Tretja hiša za ovinkom.«

Imela sta srečo. Tretja hiša za ovinkom je bila res hiša, kamor so odvedli Miška. Ker sta vso pot skoraj tekla, sta se vsa zadihana ustavila pred vrati velike, enonadstropne hiše in tik pred Jernejem, ki je korčič ob hiši sem ter tja in jezno opletal z bičem. Obstala sta in čakala, da ju bo Jernej spoznal. Ta pa ju je pogledal, kot da ju prvič vidi.

»No, kaj pa vidva?«

»Miška sva prišla obiskat. Midva sva...« je dejal Jožko, a še preden je končal, je Jernej zakrilil z obema rokama in se na ves glas zasmeljal.

»Koga? Miška?« je med smehom vzklinal Jernej in strmel vanju, kakor da ima pred seboj dve bogve kako smešni prikazni. »Od kod pa sta se zdeli?« Zdej se ni več smejal. Obraz se mu je nanagloba zresnil in stopil je bliže k dečkoma. »Aha, že vem. Izpod Smarne gore sta prišla, ker se vama je stožilo po Mišku. A Miška ni tu...«

»Saj lahko počakava,« je odvrnil užaljeno Peter. Jernejev smeh, s katerim ju je tako nepričakovano sprejel, ju je užalil in vznejevoljil. Kaj je res tako smešno, če sta prišla pogledat Miška?

Jožko pa je rekel:

»Kar tu pred hišo bova počakala. Če se Miško le kmalu vrne.«

Jernej ju je zdaj gledal resno in z obžalovanjem, ker mu je bilo žal, da ju je tako nerodno sprejel in žal tudi zato, ker jima ne more pomagati, da bi lahko videla Miška. Miško je namreč tu jutro izgubil, kot bi se udril v zemljo. Nekaj ur ga je iskal vsepovsod, po vasi in po poljih, stikal je za njim ob Savi in po bližnjih gozdovih, toda kjerkoli je bil, ni bilo o Mišku ne duha ne sluha. Nihče ga ni videl. Popoldne pa se je namenil v sosednje vasi.

Ko je Jožku in Petru vse to povedal, ju je povabil v hišo. Bila sta, kot da se jima je zavoljil jezik. Nema sta sedla k mizi in nista mogla ne jesti in ne piti, čeprav sta bila še pred nekaj minutami prav pošteno lačna in žejna.

Le kaj se je zgodilo Mišku? Da bi ušel?

To ni bilo mogoče.

Ga je kdo ukradel?

Saj je bil star konj, s katerim bi si človek le malo pomagal.

Torej kaj?

Take in podobne misli so se jima pletle po glavi. Peter je bil sicer močno prizadet, toda njegova žalost ni bila zdaleč taka, kot je bila Jožkova. Ta bi najrajši zajakal.

»Po kosilu bom napregel Rjavka,« je dejal Jernej. »Pojdita z mano! Se pred večerom bomo Miška našli.«

Fanta sta prikimala. Po kosilu so vsi trije sedli na voz, pred katerega je bil vprežen stari Rjavko. Ko je ta potegnil prvič, se je voz komaj premaknil. Sele tretjič se mu je posrečilo, da so se kolesa počasi in trudoma zavrtela po cesti...

...

Ze so mislili, da je bila vsa njihova dolga pot zaman, ko so pri hiši, ki je stala čisto na samem ob cesti na Koprivnik, zvedeli, da so zjutraj še pred sončnim vzhodom res zaslišali nekakšno peketanje, kakor če bi konj sam brez voza hitel po cesti v hrib. Vendar se ni v hiši za to peketanje nihče zanimal. Zato tudi niso mogli vedeti, če je bil s konjem kak človek.

»Z Rjavkom ne bi prišli danes do Koprivnika,« je rekel Jernej. »Pot je strma in slaba. Saj je do sem komaj zmogel.« Vrnili so se v dolino. Piše Milan Segar

DRAGI BRALCI

Maj je že, najlepši mesec, kakor pravimo, sonce pa se noče in noče nasmejati. Vem, kako radi bi se igrali po travnikih in gozdovih, se veselili pomladne narave, pa je še zmerom hladno in vreme se neprestano kisa. Tudi jaz sem že kar slabe volje — no, pa skupaj bomo že dotakali lepše čase. Upam, da vam bo pri tem tudi današnja Najdihojca v majhno razvedrilo!

Meni je bila v kratek čas, ko sem jo sestavljal, vi pa jo z zadovoljstvom prebrajate. Rožica Kragelj iz Ljubljane se mi v pismu zahvaljuje, ker sem zadnjič objavil njeni risbički in mi jih zdaj pošilja kar celo zbirko. Tu pač ni, da bi se

mi zahvaljevala, saj sem jaz hvaležen za vsak dober prispevek in tem bolj sem bil vesel njenih novih ilustracij, ki so zares lepe.

Tine Knafel je tudi poslal dve risbički, ki sta mi prav všeč, le da zanju ni bilo prostora. Ker je videti, da rad riše, mislim, da ga to ne bo prehudotratilo. Marjan Svetličič je opisal poučno zgodbo, ki jo je sam doživel in trdo občutil. Stika je za ptičjimi gnezdi, pa se mu je prav pod vrhom drevesa odlomila veja pod nogami in je padel ter se precej hudo poškodoval. Pravi, da poslej vstavi ptičke pri miru in da tako vstuje tudi drugim.

Silvija Masten iz Ljubljane hodi v četrti razred osnovne šole, a vendar je doživel že prav nenavadne stvari. Zadnjič se je sprehajala po gozdu in srečala zajčka. A zajec se začudno ni ustrašil, kakor je sicer njegova navada, marveč je lepo priskakljal k njej in se začel pomenkovati. Precej podrobno je povedal o zajčjem življenju, nato pa se je poslovil in spet odbrzel... Čeprav v resnici morda vse ni bilo čisto tako, je Silvija zgodbo ljubko popisala.

»Odsekana roka« je naslov pravljici, ki jo je napisal Božo Konda iz Črnomlja. Na prvi pogled je zelo krvoločna, vendar

Z OČKI SE SVIGA, Z REPOM SE MIGA, OD JEZE SE JOCE IN CVILI NA GLAS; SKRTA, ROPOČE, GRIZE OBROČE, IZ MIŠNICE HOČE PLANITI NAD NASI

O, CUVAJTE GLAVE POŠASTI STOGLAVE, SICER BO PO NASI NE, RAJE HITIMO, PO MACKA TECIMO IN SPOROČIMO, DA MIŠKA SE BELA JE V MIŠNICO UJELA NAJ URNO PRITEČE, VEČERJO SI SPEČE IN REŠI LJUDI TE STRASNE ZVERI.

Rešitve iz prejšnje številke

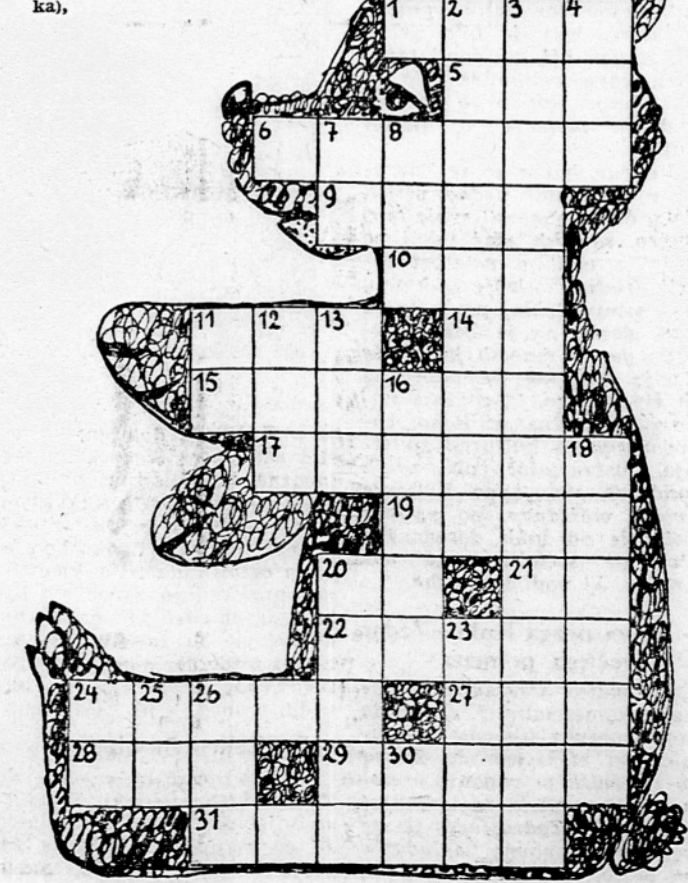
Križanka »Cvetje«. Vodoravno: 1. bas, 5. kukavca, 7. surov, 8. Azori, 9. mavec, 10. Atena, 11. križi, 13. kriv, 14. NKOJ, 17. ost, 18. zarja, 19. Tara, 21. in, 22. analiza, 24. nova, 25. aga. Navpično: 2. akuzativ, 3. surovež, 4. davica, 6. korenina, 7. samaritan, 11. krsta, 12. vojna, 13. ko, 15. križa, 16. ja, 18. Zalog, 20. rana, 23. Iva.

Magični lik. Vodoravno in navpično: 1. pelin, 2. zel, 3. lipa, 4. nato. Posetnica: Uradnica! REŠITVE SO POSLALI Rožica Kragelj, Emil in Zanko Pfeifer, Ivana Loštrek, Vidka Novak, Mitja Horvat, Boris Vldraj, Mira Debevec, Peter Ilvar, Primožek Tavčar, Nevenka Strajnar, Francka Kregar, Dora Sikovec, Marijeta Celik, Albinca Trček, Meta, Miša in Julij Slapšak, Peter Cerne, Mitja Uršek, Drago Florjančič, Anton Sepec, Jože Horvat, Anton Campin, Janez Vodnik, Franci Drča, Stanko Tomazin, Anica Rojec, Boris Sull-pič, Zica Stiglic, Makič Ovež, Marija Pavšič in Borut Oman. Za nagrado je bila izžrebana Dora Sikovec iz Zagorja. Naj sprosti svojo željo in točen naziv!

KRIŽANKA »MEDVEDEK NEEWA«

- Vodoravno:
- ne ostro,
 - neobrit,
 - kontinent,
 - vrsta juhe,
 - klica,
 - del letala,
 - kazalni zalamek,
 - žrelo vulkana (tujka),
 - zastoj (tujka),
 - del pohištva,
 - trdinica,
 - znak za aluminij,
 - majhen časomer,
 - debeloglav ptič,
 - evropska prestolnica,
 - visišene lirske pesmi,
 - dreved ob cesti (tujka),
 - del drevesa (pomajševanica).

- Navpično:
- postati bogat,
 - razširjevanje med ljudmi, seznanjanje ljudi z nečim (tujka),
 - bodeča žuželka,
 - dva soglasnika,
 - vodna žival,
 - kratica za Rdeči križ,
 - čnota čela,
 - dvojica,
 - dolina pod Jalovcem, živinska staja po planinah,
 - mesni izdelek,
 - evropska prestolnica,
 - prebivalce Irske,
 - kadar,
 - latinski predlog,
 - kralj živali,
 - znak za litij.

Tone Pavček:

ZOBOBOL

Joj, ojoj, kaj bo z menoj? Zob me boli!

Glava nabuhla ko repa puhla, notri pa kljuje buje in buje, trga in zbada dni in noči, ko da tam notri kup igel tiči.

Moj preučeni brat pravi: To bo prebrladi! Jaz pa — kaj hočem — že povedati nočem da me ne zbada

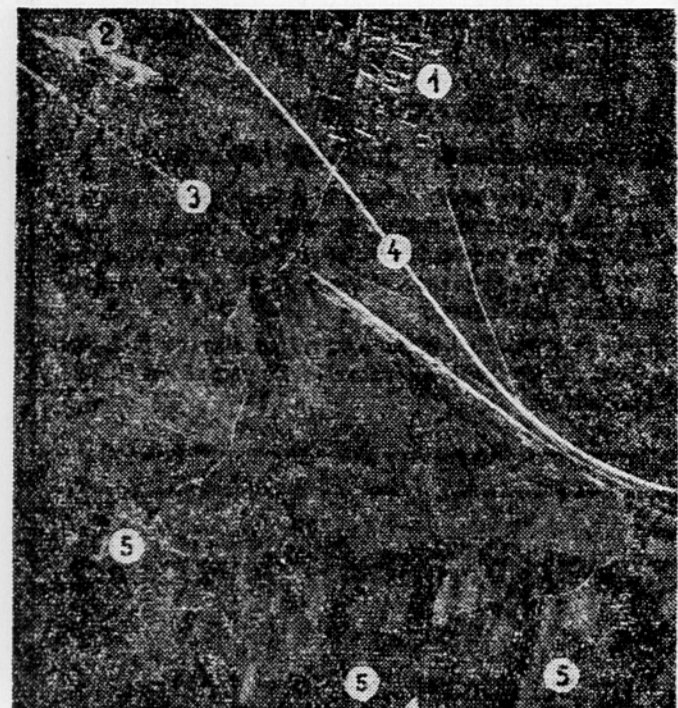
zaradi prehlada in kakor velika mi sila je zdaj, nočem zdravnika — koj rečem kajbi? Ta bi pregledal, kako je in kaj in prepovedal je za nazaj sladke bonbone, ki jih na tone pospravim vsake 2. in od katerih sedaj sem bolan, da trga in zbada me dni in noči, ko da v tem zobu kup igel tiči...

Prvi so uvedli obdavčenje po katastru

Aerofotogrametrija — najnovejša tehnična metoda ugotavljanja sprememb na zemljišču

Prednosti novega načina obdavčenja po katastru v našem kmetijstvu so znane in je bilo o njih že veliko pisano. Sedaj gre za to, da bo ta novi način čimprej uresničen. Znano je tudi, da je bilo vse polno dvornih nad katastrskim stanjem: češ kateri je star nad sto let, kako naj služi sedanjosti, knjižno posostno stanje se s sedanjim ne ujema, vpisani so še

smo kontrolira, tako, da je tu množična kontrola. Po našem običajnem pravu se posestva ne deli, ampak ga je eden prevzame, ostale dediče pa izplača. Tako da sprememb v domačiji domala ni, kar tudi mnogo pripomore k pravilnemu knjiženju imena posestnika ob priliki razgrnitve razporodov. Neurjevanje posestno stanje pri privatnem sektorju nastopa v

Posnetek kmetijskih zemljišč v okolici Črnuče. Legenda: 1) vas Načgorica 2) gramoznica 3) opuščena obvozna železnica 4) nova okrajna cesta 5) bivši pašniki, sedaj njive in travniki

naši očeti in dedci, kulture zemljišč so premenjene, bodi temeljni razrezi ne ustrežajo itni.

Da to ne drži, dokazuje primer našega največjega okraja Ljubljana okolica, ki je na sedežih svojih občinski odborov razgrnil razporede dohodnine, v katerih je davčna osnova katastrski dohodek. Po teh razporejih je tudi razpisana druga davčna akcijacija za leto 1964. Pretekli teden so bile zaključene tudi vse prijave davčnih zavezancev glede poprave katastra in višine odmere.

Razpisana dohodnina od kmetijstva na podlagi katastra je glede na odziv na terenu jasno pokazala, da je z novim načinom obdavčenja zadovoljnih nad 80% davčnih zavezancev, medtem ko je bilo po starem načinu skoraj obratno.

Pri odpravljanju nesoglasij med katastrskim in dejanskim stanjem so v veliko pomoč občinske komisije, ki so bili na prijave davčnih zavezancev podale svoja mnenja. Vse prijave in druge ugotovitve na zemljišču se je obravnavalo na zborih volivcev, ki so bili zaradi svoje aktualnosti izredno dobro obiskani. To so bili lepi primeri, da bosta množično delo in kontrola pripomogla k hitri

nekaterih primerih neknižnih odločb odvzema zemljišč po zakonu o agrarni reformi, nadalje o nerazdeljenih menjalkah t. j. zemljiščih, katere posestniki manjše uživajo vsako leto, neknižnih komunalnih naprav (železnic, cest) in podobno. Sem spadajo tudi razne predstave celih ali delnih parcel, za kar ni bil dovoljen prepis po uredbi o kontroli nad prometom z nepremičnimi predmeti največkrat za zaradi malomarnosti samih posestnikov in tudi namerne utaje plačila prometnega davka.

Vsi ti primeri so v primeri s celoto neznatni in ne dosežejo niti 0,3% celotne površine, zaradi tega jih ne moremo popošliti, nastali so pa v prvi vrsti zaradi dosedanjega načina obdavčitve po dejanskem dohodku in po knjiženem stanju v katastru.

Ob tej priliki je treba še omeniti, da kataster izkazuje posebno stanje za preteklo leto, kar ustreza popravilu poljskih pridelkov. Posostno stanje družbenega sektorja, kar predstavlja 10% kat. dohodka, glede na uporabo in izkoristitve je isto poploma urejeno, bo pa tekem enega meseca, ko bo razpisana zemljišna.

Spremembe v kulturah, t. j. v načinu izkoristitve zemljišča so pa bolj pogoste. Po dosedanjih ugotovitvah so te na 70% površine, kar ustreza republiški povprečju. Nastale so zaradi družbenih in ekonomskih sprememb. Odevena delovna sila na vsi prejšnji v mesta in industrijska središča. Na kmetiji opuščajo obdelavo neprikladnih zemljišč in začeno njivo z intenzivnejšo obdelavo površin boljše kakovosti in uporabo kultur v večjim donosu.

Po prijavi posestnikov so bili v lanskem letu izvršeni pregledi kultur in tudi meritve na 1300 gospodarstvih, na 900 pa ob priliki revizije. V enakem obsegu se bo to nadaljevalo v letošnjem letu.

Na splošno je ugotovljeno, da nastale spremembe o kultur in zemljišč na območju OLO Ljubljana okolica ne vplivajo toliko na višino davčne osnove, kakor to vpliva pravilna določitve botanitega razreda in pravičen izračun katastrskega dohodka.

tremj uveditvi katastra in s tem pravilni obdavčitvi, kar pa je seveda po zakonu dolžnost tudi vsakega posameznega posestnika.

Poleg tega načina — občinskih komisij in zborov volivcev — pa je OLO Ljubljana okolica pristopil k najnovejši tehnični metodi ugotavljanja sprememb na zemljišču in to s pomočjo aerofotogrametrije. Skrajšev svoj vsaj teritorij ima fotografiran iz zraka. Na podlagi teh fotografij ugotavlja resničnost prijavljenih sprememb in prvi vrsti kultur in oblike parcel, novih zgradb in objektov, kar za odpravo večjih neskladnosti v danem momentu popolnoma zadostuje. Te fotografije bodo nadalje služile za določitve gradbenega okoliša, za izdelavo gospodarških načrtov planinskih pašnikov, za razna projektiranja, bonitiranje zemljišč itd. Skupno — množično delo in moderne tehnične metode bodo torej pospešile ureditve katastra.

Nastopa še vprašanje, čemu je že izvršena odmera dohodnine od kmetijstva na podlagi katastra, ko pa ta še ni urejen in čemu se ne nadaljuje z dosedanjim načinom od takrat, ko bo kataster popolnoma ustrezen dejanskemu stanju? To vprašanje navadno postavljajo lastniki zanemarjenih gospodarstev. Odgovor je izredno lahek; med dvema možnostima izberi boljše in to tisto, ki v kratkem času privede do dobre ureditve s tehnično dokumentacijo brez sleherne osebnih in koristiljubnih primesi. Sencar Jože.

V Dolenskih Toplicah so pripravljali za občinski praznik

V Dolenskih Toplicah bodo 24. maja že drugi proslavili občinski praznik in se za to priložnost temeljito pripravljajo. Pravo, da mora letošnja praznina biti prekosilna lanko, ki je bila sicer prav dobro pripravljena. Zato bodo imeli več obdobjev, kakor organizacijski, kulturni, propagandni, okrasitveni in paradni odbor, ki imajo nalogo, izdelati načrt prazniške in ga izvesti. Topličani, ki so bili za časa osvobodilne vojnne dobri borci in so partizane vestransko podpirali, tudi v svobodni tožbo zaostajajo, zato bodo tudi sedaj zopet poskrbeli, da bo občinski praznik dostojno proslavljen. D. G.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE Komenškega ulica

Nedelja, 9. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«. Komedija.

MESTNO LUTKOVO GLEDALIŠČE ROLNE LUTKE

Ponedeljek, 10. maja ob 9: Gostovanje v Frankolovcu. Ob 11: Gostovanje v Voljniku. Turek, 11. maja ob 9: Gostovanje v Vižuni. Ob 11:30: Gostovanje v Zrečah. Ob 16: Gostovanje v Pločnicah. Sreda, 12. maja ob 9: Gostovanje v Slov. Konjicah. Ob 11:30: Gostovanje v Poljčanah. Ob 15: Gostovanje v Slov. Konjicah.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike na predavanju tsv. doc. dr. Mirka Derganca: »3. razvoj, naloge in uspehi naše klinične kirurgije v pregledu«. 3-letnega dela odseka za plastično in reparativno kirurgijo na kirurški kliniki v Ljubljani. Predavanje bo v petek, 14. maja ob 19:30 uri v predavalnici Interni klinike v Ljubljani.

DRAMA

Nedelja, 9. maja ob 15: Linhart: Matiček se ženil. Izven in za podelitelj (Matička igra Stane Česenik). Znifane cene. Ob 20: Salacrot. Tak kakor vsi. Izven in za podelitelj. Znifane cene. (Rauola igra Demeter Bitenec).

OPERA

Nedelja, 9. maja: Gostovanje v Zagrebu: Prokofjev: Zaijubljen v tri oranje. V Ljubljani gostovanje Zagrebške gledališča »Komedija«. Ob 15: Nedbal: Poljska kri. opera. Ob 20: Dostal: Clivia, opera.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR

Nedelja, 9. maja: Gregor, Prvini. Ponedeljek, 10. maja: Izidor, Anton.

ZAVRATNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Ljubljana za nužne primere — Poliklinika, Miklošičeva cesta 20, tel. 23-061; sobotna in nedeljska služba v soboto od 16. ure do ponedeljka do 6. ure zjutraj; nočna dežurna služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.

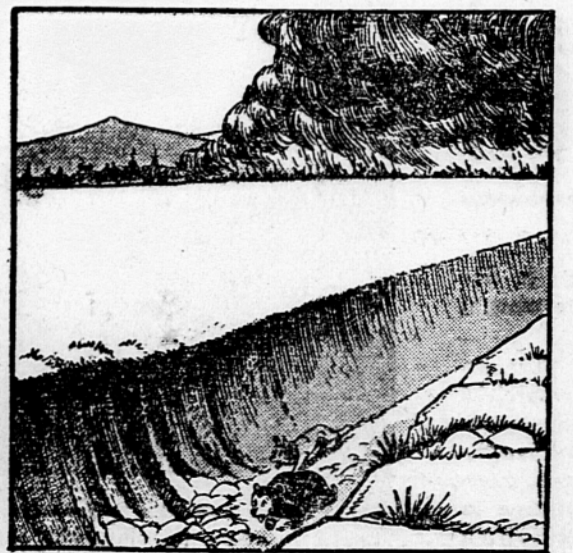
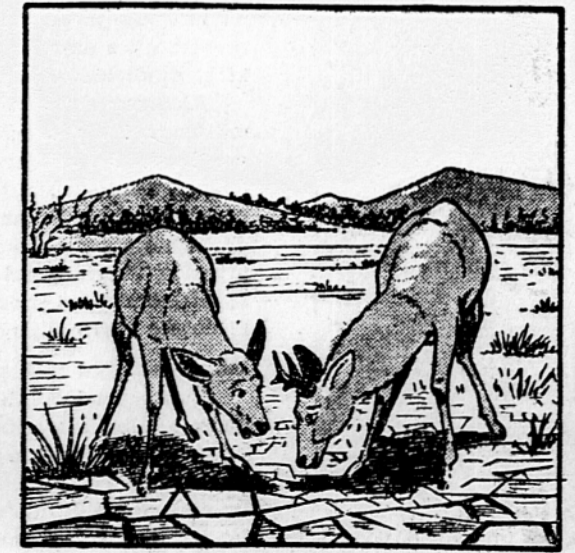
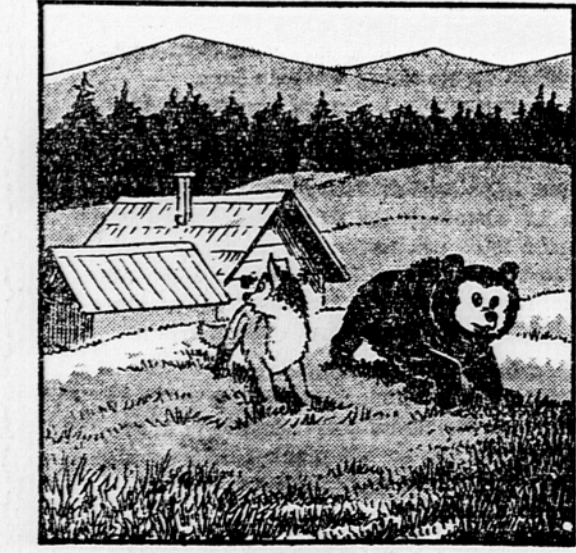
Na medicinski fakulteti v Ljubljani

je promoviral za doktorja vsega zdravstva Borut Rus iz Bleada. Mlademu zdravniku iskreno čestitamo. Prijatelji!

Slovensko kemijsko društvo vabi svoje članke na debatni večer

o vprašanju učnega načrta Fakultete za kemijo TVS. Sestanek bo tobo, 15. maja ob 17. uri v restavraciji »Slavija« (Slamič). Udeležba naj bo polnoštevila.

MEDVEDEK NEEWA — Po J. O. Curwoodu — Riše Miki Muster

319. Toda Miki je hotel ostati v bližini in se ni ganil iz okoliša kože. Sam ni vedel, kaj ga je držalo v priklepalo. Neewa se je nekaj časa dobrodušno uklanjaj prijateljevi muhi. Proti koncu meseca pa je izgubil potrpljenje in je nekaj dni tako sitnaril ter priganjal, da je bilo prijateljstvo v nevarnosti ter je moral Miki popustiti in mu slediti. Hodila sta iz kraja v kraj in medtem je prišlo poletje.

320. Zavladala je nenavadna suša. Tedne in tedne ni padla nobena kaplja dežja. Brez prestanke je z juga in zahoda pihal vroč veter. Jagode in vsi sadeži so se sušili, še preden so dozoreli, in listje je venelo. Potoki in reke so usihali. Močvirja so se spreminjala v suhe in razpokane pustinje. Za prebivalce gozda je bilo to kaj nenavaden pogled, živali so trpele žejo in se zmedeno potikale naokrog.

321. Petega avgusta sta Miki in Neewa stikala po nekakšnem dolgim jarku in zaman iskala vode. Jezika sta jima visela daleč iz gobcev. Sonca ni bilo videti, čeprav je pripekalo z vsoto močjo, le nekakšen rdečkast sij se je razlival skozi zadušljivo soparo, ki je prekrivala zemljo. Ker sta bila Neewa in Miki v jarku, nista opazila grozečega črnega oblaka, ki je vstajal na obzorju, in brezglavo bežečih živali.

TURISTIČNI BIRO Ljubljana sprejema študente, članke sindikata, upokojene in druge interese za prodajo sredstev turistične loterije. Interesenti naj se javijo v Turističnem biroju na Miklošičevi cesti 17, od 16. do 19. ure, kjer se bodo pogovorili o proviziji in prevzeli srečke in prodajo. Interesenti izven Ljubljane naj sprostijo pismeno za katera področja žele prevzeti prodajo sredstev. SVEZE MORSKE RIBE danes v Ribarnici. Specialni baker za pisane kovine (gluminji, baker, svinec, siva litina) je od 12. maja do 19. maja (planjski) in od 19. maja do 28. maja (obločni). Ostale informacije: Drštvo za varilno tehniko, Ljubljana, Erjavčeva 11/L, tel. št. 23-318.

Prosimo vse pevec in godbenike — upokojence, ki so v katerem koli društvu — pevskem ali godbenim, da se zgledajo pri strojkahnih podružnicah Društvo upokojencev zaradi sodelovanja v pevskem ali godbenem zboru društva upokojencev Okr. odbor Ljubljana in okolica. Vljudo sporočamo vsem članom in strankam, da smo se iz Dolenskej c. 48 preselili v Trubarjevo ul. 53 (bivša Sv. Petra cesta). Obenem vam nudimo modno in solidno ter ceneno izdelavo po najnovejši inženjarski modni. Modni krojaški salon, Podplatnik Franc. Avto-moto društvo Ljubljana, krožek »Poljane« prireditelji soferski teniški tovarišice »Ljubitelji avto-moto športa« prijavite se. Vpisovanje od 10. do 12. t. m. ob 19. uri na Poljanski cesti 52. Obvestilo. Obveščamo potujoče občinstvo, da se bo zaradi sanacije tramvajске proge na sektoru Ajdovščina — Poljska tovarna v 10. min. odpravila na delo in bo zaradi tega proga IV. vozila od Spl. bolnice do Kolodvoza ter proga III. vozila na vsakih 12 minut. Prikolice na progi I. bodo vozile izven konice na vsakih 12 minut. — Električna cestna železnica — Ljubljana. Imajo prazen kemični svinec? Napolni TI ga Na-ma, I. nadst. pri pošti.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Mestni dom Nedelja, 9. maja ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta ljubezen šmentana...«. veseloigra z godbo petjem in plesom. Nedelja, 9. maja ob 20: W. Lichtenberg: »Veselo potovanje«.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE Komenškega ulica

Nedelja, 9. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«. Komedija.

MESTNO LUTKOVO GLEDALIŠČE ROLNE LUTKE

Ponedeljek, 10. maja ob 9: Gostovanje v Frankolovcu. Ob 11: Gostovanje v Voljniku. Turek, 11. maja ob 9: Gostovanje v Vižuni. Ob 11:30: Gostovanje v Zrečah. Ob 16: Gostovanje v Pločnicah. Sreda, 12. maja ob 9: Gostovanje v Slov. Konjicah. Ob 11:30: Gostovanje v Poljčanah. Ob 15: Gostovanje v Slov. Konjicah.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike na predavanju tsv. doc. dr. Mirka Derganca: »3. razvoj, naloge in uspehi naše klinične kirurgije v pregledu«. 3-letnega dela odseka za plastično in reparativno kirurgijo na kirurški kliniki v Ljubljani. Predavanje bo v petek, 14. maja ob 19:30 uri v predavalnici Interni klinike v Ljubljani.

DRAMA

Nedelja, 9. maja ob 15: Linhart: Matiček se ženil. Izven in za podelitelj (Matička igra Stane Česenik). Znifane cene. Ob 20: Salacrot. Tak kakor vsi. Izven in za podelitelj. Znifane cene. (Rauola igra Demeter Bitenec).

OPERA

Nedelja, 9. maja: Gostovanje v Zagrebu: Prokofjev: Zaijubljen v tri oranje. V Ljubljani gostovanje Zagrebške gledališča »Komedija«. Ob 15: Nedbal: Poljska kri. opera. Ob 20: Dostal: Clivia, opera.

KINO

UNION: Italijanski film »Fot upanja«. Brez tednika. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob ve ob 15. uri matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9—11 ter od 14. ure dalje.

JUGOSLOVANSKA KINOTEKA predvaja dne 11. maja ob 19 in 21. uri francoski film »Povabilo na ples«. Dne 12. maja ob 19 in 21. uri pa franc. film »Velika iluzija«. Prodaja vstopnic za oba filma od 17. ure dalje.

»KOMUNA«: amer. barvni film »Skramus«. Brez tednika. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob 19. uri matineja istega filma.

»SLOGA«: ameriški barvni film »Proti vsem zastavam«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 19. uri matineja istega filma. Prodaja vstopnic v obliki kinomatograph od 9—11 ter od 14. ure dalje.

»SOCIA«: ameriški barvni film »Obzorna na zahodu«. Brez tednika. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10—11 ter od 15. ure dalje.

LETNI KINO »TABOR« (bivši I. kino MILICA v Slovski ulici) predvaja ameriški barvni film »Obzorna na zahodu«. Tednik. Predstava ob 20.30 uri. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

»SISKA«: ameriški barvni film »Divji sever«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9—11 ter od 15. ure dalje.

»TRIGLAV«: amer. barvni film »Obzorna na zahodu«. In tednik. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10—11 in od 15. ure dalje.

»LITOSTROJ«: angl. film »Osebna zadeva« in tednik. Predstavi ob 18 in 20 uri. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

»SISKA«: ameriški barvni film »Divji sever«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9—11 ter od 15. ure dalje.

RAZPISI

TEHNSKA SREDNJA ŠOLA V LJUBLJANI

razpisuje mesto tajnika.

Redaktori morajo imeti popolno srednjo šolo, daljšo upravno-administrativno prakso in morajo poznati finančne poslovnice, predpisano za proračunske ustanove in ustanove s samostojnim financiranjem.

Prošnje s prilogami, iz katerih naj bo razvidna šolska izobrazba, dosežanja služba ter potek življenja, je vložiti v roku 14 dni od dneva objave tega razpisa na Ravnateljstvo Tehniške srednje šole v Ljubljani, Aškerčeva 9.

Ravnateljstvo TSS.

UPRAVA ZA CESTE LRS TEHNIČNA SEKCIJA CELJE razpisuje cestarska mesta na naslednjih cestah in cestnih odsekih:

- Cestno nadzorstvo Radeče, okraj Trbovlje: Rep. cesta II/338 od km 8.500 do km 11.000 (Medija - Loke); Rep. cesta II/336 od km 11.000 do km 13.500 (Loke - Zagorje); Rep. cesta II/328 od km 9.750 do km 66.000 (Trbovlje - Hrastnik).

Cestno nadzorstvo Soštanj, okraj Soštanj: Rep. cesta II/339 od km 11.500 do km 14.000 (Sentjanž - Velenje); Rep. cesta II/340 od km 16.500 do km 19.000 (Mozirje - Prihova); Rep. cesta II/341 od km 5.000 do km 8.000 (Gorenje - Penk); Rep. cesta II/341 od km 19.000 do km 21.000 (Lelence - Salek); Rep. cesta II/342 od km 51.000 do km 55.000 (Zavodna - Soštanj).

Cestno nadzorstvo Vransko, okraj Celje: Rep. cesta II/340 od km 3.500 do km 7.000 (Breg - Parizlje); Rep. cesta II/340 od km 10.500 do km 12.500 (Letuš - Skruba); Rep. cesta II/340 od km 12.500 do km 14.500 (Skruba - Ljubija); Rep. cesta II/341 od km 0.000 do km 2.000 (Letuš - Smartno ob P.).

Cestno nadzorstvo Celje I, okraj Celje: Rep. cesta I/10 od km 62.500 do km 67.000 (Frankolovo - Stranice), okraj Celje.

Cestno nadzorstvo Celje II, okraj Celje: Rep. cesta II/337 od km 39.500 do km 43.500 (Košnica - Cret); Rep. cesta II/344 od km 5.000 do km 7.000 (Store - Družinska vas); Rep. cesta II/344 od km 7.000 do km 9.000 (Družinska vas - Vrbovlje); Rep. cesta II/344 od km 11.000 do km 14.500 (Santjur - Grobelno); Rep. cesta II/344 od km 22.000 do km 25.000 (Smarje - Belo); Rep. cesta II/344 od km 28.100 do km 33.000 (Podplat - Rog. Slatina).

SPLOŠNI POGOJI: Da je državljan FLRJ, da ni starejši od 25 let, da je odslužil kadrovski rok v JLA, da ima najmanj 6 razredov osnovne šole, da je doživno in telesno zdrav ter zmogel opravljati cestarsko službo. Pisane ponudbe je poslati na glavni naslov najkasneje do 20. maja 1954. Navesti je kratak življenjepis in priložiti zadnje šolsko spričevalo in zdravniški izvid.

RUDNIK SVINCA IN TOPILNICA MEZICE razpisuje mesto upravitelja jamskih obratov. Pogoji: rudarski inženir z 10-letno prakso v rudarstvu in mestu začetnik. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Stanovanja preskrbljena. Prošnje z dosedanjim opisom službe in kratkim življenjepisom poslati najpozneje do 31. maja 1954.

Kemilni inštitut »Borisa Kidriča« Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani sprejme takoj naslednje namestitve:

- 1. bibliotekarskega uradnika, ki zna vsaj pasivno angleščino in nemščino.
- 2. popolno stenotipistino.
- 3. kandidata z znanjem tujih jezikov imajo prednost.
- 4. več moških laborantov.

Prošnje je vložiti v upravni pisarni Kemilnega inštituta, Hajdrihova ul. 19.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CRNOMELJ razpisuje natečaj za sprejem v službo na Okrajni ljudski odbor Crnomelj, naslednjih uslužbencev:

- Pravnik za šefa pravne službe na tajništva OLO.
- Pravnik na upravno pravni sektor tajništva za gospodarstvo OLO.
- Pravnik na referat za skrbništvo tajništva za zdravstvo in soc. politiko OLO.
- Ekonomista za referenta v Biroju za plan.

Dva ekonomista ali uslužbenca s prakso v finančnih poslih za finančne inspektorje na tajništva za gospodarstvo OLO.

Plača po dogovoru. Za vsa delovna mesta so predvidene dopolnilne plače do 8000 din mesečno.

Ponudbe je poslati na Okrajni ljudski odbor Crnomelj. Družinska in samska stanovanja so na razpolago.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

razpisuje službeno mesto za šefa komerciale. Prvi pogoji: Popolna srednja ali trgovska šola, večletna praksa v komercialni službi v lesni stroki ali vsaj poznavanje vseh lesnih sortimentov in znanje vsaj nemškega jezika. Družinsko stanovanje zagotovljeno in službeno mesto se lahko nastopi takoj. Prošnji priložiti obširnejši življenjepis.

KONCERTI

Zadnji klavirski večer v tej sezoni je pripravila pianistka Hilda Horak - Casova. Koncert, ki obsega dela Mozarta, Beethovna, Schumanna, Brahmsa, Lipovška in Chopina, bo jutri v Filharmoniji. Za študente 50% popusta.

UMIRLI

Po kratki in mučni bolezni nas je zapustil v 73. letu starosti naš dobita in brat

ANTON BURICA gostilničar in posestnik Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 10. maja ob 4. uri popoldne iz hiše Zalosti v Dragomlju na pokopališče k Sv. Pavlu. Zalujoci: Stane in Ivan, sinova; brat in sestre, snaha in vnučka.

Sporočamo vsem sorodnikom, da nas je nenadoma zapustil naš ljubi

TONCEK GABRIJELCIC Pogreb bo v torek, 11. maja, ob 9. uri zjutraj iz hiše Zalosti Brezje 59. Zalujoci: žena Jerca, Marija Gabrijelcica, mama, Žofka Škušak, Gabrijelca Klebel, Vida Karlošek, sestra, Tine, brat. Brezje, Maribor, Ljubljana, Smarjeta, 8. maja 1954.

Umrla je naša ljuba žena, mama, stara mamo, teta

CECILIJA CERAR Pogreb bo v nedeljo, 9. maja ob 13.30 uri z Zal. Andrejeve miriške vežice. Zalujoci: mož Janez, nečak Peter, Mihelca, Anta, snabi, Janezek, Peterček, Lučka, Marjetka, vnuki in ostalo sorodstvo.

Dotrpej je naš najljubši mož, oče, brat, svak in stric

LEON FINK predmetni učitelj v pokoju Pogreb bo v ponedeljek, 10. maja, ob 5. uri popoldne iz kapele Sv. Petra na Zalah. Zalujoci: žena Stefi, sin dr. Leo, hčerka Alenka, snaha dr. Nada in rodbina Fink, Pavlič, dr. Jereb in rodbina.

Umrl nam je naš zlati sinček

MIRCEK Pogreb bo v nedeljo, 9. maja ob 10. uri iz Ahacove miriške vežice z Zal. Zalujoci: Ing. Marjan, očka; Mira, mamica; družini Orel, Jerala ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALE

Po strašni nesreči, ki nas je zadel s smrtjo našega dragega in nepozabnega očca, moža in brata

TONCKA KNAFLIC se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so ga v tako velikem številu spremljali k zadnjemu počitku in mu darovali toliko cvetja. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni mestni občini Bled za vso pomoč in razumevanje, kolektivi »Farka« hotela, njegovim prijateljem, ki so nam tako zvesto stali ob strani in nas razumeli, ter godbi in pevcem. Vsem najlepša hvala. — Zalujoci družina. 7160-11

Ob izgubi naše drage mame

MARIJE SVETINA se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, posebno pa še dr. Benediku in dr. Brandsteterju za vso skrb in nego v času njene bolezni. Bled, maja 1954. Ing. Franjo, Mara, Roza, Blaž s družinami in ostalo sorodstvo.

Ob težki izgubi naše ljubljene mame

TINKE KITAK rojene Rebol se vsem, ki so jo spremljali na njen zadnji domok, ji darovali cvetje in na izrazili sožalja, iskreno zahvaljujem.

Posebno zahvalo pa smo dolžni dr. Lovreću in sestram negovalkam, tov. Cijanju za poslovilne besede, pevskemu zboru »Upokojevec« in št. duhovščini. Hčerki: Zdenka in Danica in ostalo sorodstvo.

Zahvaljujemo se kolektivu Kopitarne Sevnice, sindikatu, mladinski organizaciji, tov. Mejaku za poslovilni govor ob odprtem grobu, darovalcem vencev, mladini Boštjanja ter ostalim, ki so spremljali na zadnji poti

ANICO KOZINC Zalujoci: oče, mati in brata. Vsem, ki ste spremljali našo ljubljeno mamo

HELO SVIGELJ rojeno Majaron na njeni zadnji poti, prisrčna zahvala. Iskreno zahvalo vsem sedecem, prijateljem in znanecem za vence in cvetje ter tudi za častno spremljevalstvo gasilcem Zlebk, Slatnik in Sušje. — Zalujoci družini: Girmovi in Krajčevi, Zlebk, Ljubljana, Sudbury — Kanada.

MARIJO GRM na njeni zadnji poti, prisrčna zahvala. Iskreno zahvalo vsem sedecem, prijateljem in znanecem za vence in cvetje ter tudi za častno spremljevalstvo gasilcem Zlebk, Slatnik in Sušje. — Zalujoci družini: Girmovi in Krajčevi, Zlebk, Ljubljana, Sudbury — Kanada.

Vsem, ki ste spremljali našo ljubljeno mamo in staro mamo

MARIJO GRM na njeni zadnji poti, prisrčna zahvala. Iskreno zahvalo vsem sedecem, prijateljem in znanecem za vence in cvetje ter tudi za častno spremljevalstvo gasilcem Zlebk, Slatnik in Sušje. — Zalujoci družini: Girmovi in Krajčevi, Zlebk, Ljubljana, Sudbury — Kanada.

RADIO

SPORED ZA NEDELJO Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00 in 22.00.

6.00-8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored). 8.00 O sportu in športnikih: Maturoti Srednje fiskekturne šole se poslavljajo. 8.15 Domače pesmi za veselo nedeljsko jutro: 9.00 Pol ure za našo vas. 9.30 Operetna glasba. 10.00 Dopoldanski simfonični koncert. Blagode Bersa: Dramatična uvertura. Lucijan Marija Škerjanec: Koncert za klarinir in orkester. Boris Papandopulo: Uporniki kantata za mešanji zbor. 11.00 Po naši lepi deželi — Franc Srimpr: Od Vuhreda do Dravograda. 11.30 Labeš opoldanski glasbeni spored — vmes ob 12.00-12.20 Oddaja za Beneške Slovence. 12.30 Pogovor s poslušalci. 13.40 Koncertni valčki. 14.00 Otroška predstava v Vladimiri Nazor — Miro Jevtović: Veli Jože (ponovitev). 14.40 Pesni naših narodov. 15.15 Izbrani godbe na obala raznih narodov. 15.45 Radjska igra — Branislav Nušič: Sunjliva oseba. 16.25 Promenadni koncert. 17.00 Družinski pogovori. 17.10 Zeleli ste — poslušajte! 20.00 Giuseppe Verdi: Falstaff, opera v 3 dejanjih. 22.15-23.00 Ritmi in melodije iz raznih dežel. 23.00 do 24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

MALI OGLASI NA TAJNIŠTVU ZA NOTRANJE ZADEVE, soba 20, priložice, se nahajajo sledeči najdeni predmeti: moško dvokolo zelene barve z rdečimi platišči brez prednjega blatnika, tov. štev. in znamke; moško dvokolo znamke »Extra«, tov. št. 56874, modre barve; moško dvokolo brez znamke, tov. št. 40512; moški gumiran dežni plašč sive barve; volnen šal in rjava usnjena aktovka. Pozivamo lastnike, da gornje predmete dvignejo proti izkazilu o lastništvu. 7197-11 TOVARIŠI, ki so delali leta 1920 pri Tonisu v Ljubljani, naj pošljijo naslov na: Iv. Mohar, Beograd, Cukarica, Ivanova ulica 3. 7160-11

IV. VELESEJEM V SKOPLJU bo od 2. do 8. avgusta 1954 Rok za prijave 15. junij Informacije: Odbor IV. skopljanskega velesejma, poštni predal 267, tel. 28-13

Komisija za razpis mesta direktorja Gozdnega gospodarstva v Ljubljani razpisuje v smislu 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto DIREKTORJA Gozdnega gospodarstva v Ljubljani

Pogoji: 1. gozdarski inženir z najmanj 10-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom ali 2. gozdarski tehnik z najmanj 15-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom.

Pravilno kolkovane prošnje z navedbo življenjepisa in opisom strokovne prakse je oddati pri Okrajnem ljudskem odboru Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva 8, najpozneje do 17. maja 1954.

Uvozno in trg. podjetje »Slovenija avto«, Ljubljana, Frankopanska 21, sprejme POTNIKA za avto, kolesarsko ali tehnično stroko. Interesenti naj se javijo v sekretariatu podjetja med 7. in 14. uro.

Komisija za razpis mesta poslovodje v podjetju »Remont« v Črnučah razpisuje v smislu 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto poslovodje

v podjetju »Remont« Črnuče. Pogoji: 1. absolutno delovodske šole s prakt. izpitom; 2. gradbeni tehnik s prakt. izpitom, ali 3. zidarski mojster. — Pravilno kolkovane prošnje z navedbo osebnega in strokovnega življenjepisa je oddati na Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva št. 8, najpozneje do 17. maja 1954.

Komisija za razpis mesta upravitelja Trgovskega podjetja na Vrhniki razpisuje v smislu 90. čl. uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto UPRAVNIKA

Trgov. podjetja na Vrhniki. — Kandidati morajo imeti srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10 let prakse ali nižjo strok. izobrazbo z najmanj 15-letno prakso in položeni strok. izpit. Nastop službe takoj. — Plača po tar. pravilniku. — Pravilno kolkovane prošnje z navedbo osebnega in strok. življenjepisa je oddati na Okr. ljudski odbor Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva 8, najpozneje do 18. maja 1954.

Komisija za razpis mesta upravitelja Trgovskega podjetja na Vrhniki razpisuje v smislu 90. čl. uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto UPRAVNIKA

Trgov. podjetja na Vrhniki. — Kandidati morajo imeti srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10 let prakse ali nižjo strok. izobrazbo z najmanj 15-letno prakso in položeni strok. izpit. Nastop službe takoj. — Plača po tar. pravilniku. — Pravilno kolkovane prošnje z navedbo osebnega in strok. življenjepisa je oddati na Okr. ljudski odbor Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva 8, najpozneje do 18. maja 1954.

Komisija za razpis mesta upravitelja Trgovskega podjetja na Vrhniki razpisuje v smislu 90. čl. uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto UPRAVNIKA

Trgov. podjetja na Vrhniki. — Kandidati morajo imeti srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10 let prakse ali nižjo strok. izobrazbo z najmanj 15-letno prakso in položeni strok. izpit. Nastop službe takoj. — Plača po tar. pravilniku. — Pravilno kolkovane prošnje z navedbo osebnega in strok. življenjepisa je oddati na Okr. ljudski odbor Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva 8, najpozneje do 18. maja 1954.

Komisija za razpis mesta upravitelja Trgovskega podjetja na Vrhniki razpisuje v smislu 90. čl. uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov

mesto UPRAVNIKA

Trgov. podjetja na Vrhniki. — Kandidati morajo imeti srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10 let prakse ali nižjo strok. izobrazbo z najmanj 15-letno prakso in položeni strok. izpit. Nastop službe takoj. — Plača po tar. pravilniku. — Pravilno kolkovane prošnje z navedbo osebnega in strok. življenjepisa je oddati na Okr. ljudski odbor Ljubljana okolica, Ljubljana, Zupantičeva 8, najpozneje do 18. maja 1954.

Ne varčujte pri svojem zdravju! Radenska slatina, Slatina Radenci, ZDRAVI USPEŠNO BOLEZNI SRCA IN KRVNIH ŽIL (sklerozo), LEDVIC (kamne), ŽIVCEV (nervoza, nevrastenijo), IN NOTRANJNH ZLEZ (prostin, sladkorno, basedow). — ODPRETO OD 1. MAJA DALJE.

Strojna služba OZZ Maribor, Ruška cesta 63 razpisuje natečaj za:

- 1. Načelnika oddelka obnove vinogradov in sadonosnikov
- 2. Načelnika projektivnega biroja za nizke gradnje
- 3. Upravnika drevesnice (20 ha)
- 4. Upravnika trsnice (1,500.000 kapacitete)

Pogoji: V vseh štirih primerih inženir kmetijstva, po možnosti s tovrstno daljšo ali krajšo prakso. Izjemoma za mesto v drevesnici in trsnici srednješolska izobrazba z daljšo tovrstno prakso. — Plača po dogovoru, oziroma tarifnem pravilniku.

Pisane ponudbe poslati čimprej na upravo podjetja z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi ter z življenjepisom.

Uvozno in trg. podjetje »Slovenija avto«, Ljubljana, Frankopanska 21, sprejme POTNIKA za avto, kolesarsko ali tehnično stroko. Interesenti naj se javijo v sekretariatu podjetja med 7. in 14. uro.

Splošno gradbeno podjetje »PIONIR« - Novo mesto

razpisuje: 3 štipendije za slušatelje gradbene fakultete TVŠ v Ljubljani in 5 štipendij za slušatelje srednje tehnične šole - gradbeni oddelek v Ljublanj!

Ponudbe z opisom dosejanega študija ter potrdilom o uspehu dostavi direktorji v Novem mestu. — Štipendije so od 5000 din navzgor z cizrom na pogoje, sprejete v pogodbi o štipendij.

»GRADIS« gradbišče HC Vuzenica razglašča, da deluje kot samostojno podjetje pod imenom

„TEHNOGRADNJE“, podjetje za inženirsko tehnične gradnje Vuzenica

Poštne pošiljke sprejemamo po pošti Vuzenica, tovrne pošiljke pa po železniški postaji Vuzenica. Telefonska zveza Vuzenica št. 8 in 10. Bančni račun pri podružnici Narodne banke Slovenj Gradec št. 647-T-193.

Tehnogradnje

Splošno gradbeno podjetje »PIONIR« - Novo mesto

razpisuje naslednja delovna mesta: šefa materialnega knjigovodstva materialnih knjigovodij šefa mezneg knjigovodstva (pogoj: praksa in poznavanje gradbenega materiala, nabavnega referenta mizarskega obratovodje in obratovodje žage.

Ponudbam priložiti življenjepis in kratek opis dosedanjih zaposlitev. — Plača po tarifnem pravilniku.

Nov gigant na Dravi I. Ponos socialistične Jugoslavije. Ponos nas vseh državljanov socialistične Jugoslavije je dokončana hidroelektrarna v Vuzenici, ki je ena izmed že mnogih dograjenih. Pri tem velikem delu so sodelovali kot investitor HE Vuzenica in izgradnji z gradbiščem HE Vuhred, projektant: Elektroprojekt Ljubljana - grupa Drava - Maribor, graditelja: samostojno podjetje »Tehnogradnje« (prej Gradis Ljubljana - gradbišče Vuzenica) gradbeno podjetje Dravograd in Elektrosond - Zagreb, montaža: Hidromontaža - Montažno podjetje za hidroelektrarne in splošno montažo - Maribor, Rade Končar, Tovarna električnih strojev, Zagreb in Elektrosignal - Montažno tehnično podjetje - Ljubljana. Gradnje elektrarn smo pričeli pri nas po osvoboditvi. To delo je bilo v stari Jugoslaviji nepoznano. V kolikor pa se je opravljalo, je bilo to delo tujih strokovnjakov in kapitalistov. Šele svoboda je dala iz sebe domače strokovnjake in tako začela v okviru petletnega plana graditi številne hidroelektrarne. Med temi je tudi ena največjih dokončana v Vuzenici. II. Zakaj toliko elektrarn na Dravi. Drava je edina jugoslovanska reka, ki ima obilo vode tudi v poletnih mesecih. Dobiva jo iz visokopalskega predela, svojega padavinskega območja, kjer se v poletnih mesecih topi sneg in led. Na Dravi obratujejo elektrarne Fala od leta 1918, Dravograd 1944 in Mariborski otok od leta 1948. Na jugoslovanskem delu Drave nad Mariborom je bil pred zgraditvijo Vuzenice še neizrabljen odsek Fala-Dravograd. Osnovni projekt za izrabo tega odseka predvideva tri stopnje: Vuzenica, Vuhred in Ožbalt. Od navedenih elektrarn se je začelo najprej z graditvijo Vuzenice, ker so bile tu geološke razmere najenostavnejše in dovolj raziskane; pa tudi ker je pri strnjenem razporedju več elektrarn priporočljivo začeti z najvišjo stopnjo, da ni treba graditi v zajezeni vodi, ki bi zahtevala višje pregrade za ograditev stavbnih jam. Elektrarna Vuzenica bo prispevala k skupni produkciji 1700 milijonov KWh dravskih elektrarn nad Mariborom upoštevanja vreden del 248 milijonov KWh ali 15 odstotkov. V primeru s produkcijo vseslovenske Drave, ki se ceni na 3400 milijonov KWh pa bo znašal delež Vuzenice 7,5 odstotkov. Pri današnjem stanju izgradnje dravskih elektrarn z letno produkcijo 730 milijonov KWh prispeva Vuzenica z dvema strojema letno 200 milijonov KWh ali 27 odstotkov. Pri produkciji vseh obstoječih slovenskih elektrarn, ki doseže 1400 milijonov KWh pa je Vuzenica udeležena s 14%. III. 24. oktobra 1947. se je začelo s krampi in lopatami. Skupina tridesetih delavcev z inženirjem na čelu je odšla ta dan z gradbišča Mariborski otok ter zasadila prve lopate in krampe na novem objektu v Vuzenici. To so bili pionirski dela na hidrocentrali Vuzenica. Bile so potrebne še neštete skupine, ki so izpeljale današnjo dokončano elektrarno. Pri današnjem pomanjkanju električne energije in to pri nagem gospodarskem napredku, je elektrarna Vuzenica velik gospodarski napredek v socialistični Jugoslaviji. Za to veliko delo je bilo potrebno mnogo fizičnega in duševnega napora. Vse sodelujoče in ostale državljane navdaja ponos in veselje nad doseženim uspehom, ki je bil dosežen brez tujih strokovnjakov in kapitalistov. Nove elektrarne, ki jih bo Drava še dala kot na primer: v Vuhredu in Ožbaltu bodo svetel dokaz, kaj zmorejo svobodni državljani v svobodni Jugoslaviji.

